

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Till arbetspensionsanstalterna

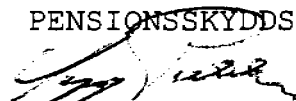
ÄNDRINGARNA I BESTÄMMELSERNA OM REHABILITERING
OCH I INVALIDPENSIONERNA

Anvisningar om invalidpensionerna och om rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet har lämnats till pensionsanstalterna i särskilda pärmar (cirkulären A 23/91 och A 17/91).

I detta cirkulär redogörs för de lagändringar som från början av 1996 kommer att gälla rehabiliteringen och invalidpensionerna och som baserar sig på arbetsmarknadsorganisationernas överenskommelse av 18.5.1995. Frånsett ändringarna gäller uppgifterna i pärmarna således fortfarande. Pensionsskyddscentralen kommer senare att omarbete anvisningarna i bägge pärmarna.

Anvisningarna har utarbetats i samarbete med företrädare för arbetspensionsanstalterna och de har godkänts av en tolkningsgrupp på Pensionskyddscentralen.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

ÄNDRINGARNA I BESTÄMMELSERNA OM REHABILITERING
OCH I INVALIDPENSIONERNA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Allmänt	1
Termer	2
1 REHABILITERINGSSTÖD	3
1.1 Villkor för rehabiliteringsstödet	3
Arbetsoförmåga	3
Vård- eller rehabiliteringsplan	3
1.2 Ansökan om rehabiliteringsstöd	5
Meddelande om rehabiliteringsmöjligheterna och andra ersättningar	5
1.3 Behandling av ansökan	6
Bristfällig vård- eller rehabiliteringsplan	6
Ingen vård- eller rehabiliteringsplan	6
1.4 Avgörande av ansökan	7
När ansökan förfaller	7
Beviljande av rehabiliteringsstöd	8
Avslag på ansökan	8
1.5 Kontakten mellan arbetspensionsanstalterna och Folkpensionsanstalten	8
Meddelande om inhämtande av vård- eller rehabiliteringsplan	8
Förhandsanmälnings- och förhandlings- förfarandet	9
1.6 Beslut om rehabiliteringsstöd	9
1.7 När utbetalningen av rehabiliteringsstöd börjar	9
1.8 Retroaktiv utbetalning av rehabiliteringsstöd	10
1.9 Fortsatt utbetalning av rehabiliteringsstöd	10
1.10 Ändringar i rehabiliteringsstödet	11
1.11 Ändring av annan pension till rehabiliterings- stöd	11
1.12 När rehabiliteringsstödet inställs eller dras in	11
1.13 Pensioner och förmåner som beviljas efter rehabiliteringsstödet	12
Pensioner	12
Rehabiliteringspenning	12
1.14 Rehabiliteringstillägg	13
Hur ansökan blir anhängig	13
Beslut	13
Belopp	13
Delpension	14
Utbetalning	14
Utgifter	15
1.15 Övervakning	15
Övervakning av hur vård- eller rehabilite- ringsplanen genomförs	15
Övervakning av mottagarens inkomster	16

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Övervakning av hur den yrkesinriktade rehabiliteringen genomförs	16
Anmälningsskyldighet	17
1.16 Sökande av ändring	17
2 REHABILITERINGSPENNING	17
3 SKILLNADER MELLAN REHABILITERINGSSTÖD OCH REHABILITERINGS- PENNING	18
Personkrets	18
Utbetalaren	18
Återstående tid	18
Belopp	19
Betalingstid	19
Utbetalning till arbetsgivaren	19
Rehabiliteringens medel	20
4 BEVILJANDE AV INVALIDPENSION TILL MOTTAGARE AV REHABILITERINGSPENNING	20
5 DELINVALIDPENSION	21
5.1 Villkor för delpension	21
5.2 Förhandsbeslut	22
Förhandsbeslutets bindande karaktär	23
Sökande av ändring i förhandsbeslutet	23
Slutligt beslut	23
5.3 Skillnader mellan delinvalidpension och deltidspension	24
6 RÄTT TILL ÅTERSTÅENDE TID	24
7 ANSVARFÖRDELNING	25
8 IKRAFTTRÄDELSESTADGANDENA	26
8.1 Rehabiliteringsstöd	26
8.2 Rehabiliteringstillägg	26
8.3 Rehabiliteringspenning	26
8.4 Rehabiliteringspenning till pensionstagare	27
8.5 Retroaktiv pension för rehabiliteringstiden	27
8.6 Delinvalidpension	27
8.7 Återstående tid	27
8.8 På tidigare grunder	28

BILAGOR

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

ÄNDRINGARNA I BESTÄMMELSERNA OM REHABILITERING
OCH I INVALIDPENSIONERNA

Allmänt

I början av 1996 kommer flera ändringar i arbetspensionslagarna att träda i kraft. Ett syfte med ändringarna är att framhäva rehabiliteringsåtgärdernas primära karaktär i förhållande till pension, som är ett mera bestående alternativ. Den tidsbestämda invalidpensionen ändras till ett rehabiliteringsstöd, som skall främja återgången till arbetet. Till rehabiliteringsstödet skall en vård- eller rehabiliteringsplan alltid ansluta sig. Utgångspunkten är att möjligheterna till rehabilitering alltid undersöks i samband med ansökan om invalidpension. Målet är således att öka och effektivisera rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet, dvs. att i allt flere fall främja återgången till arbetslivet genom yrkesinriktad rehabilitering och därmed förbunden medicinsk rehabilitering. Motsvarande stadganden om rehabiliteringsstöd har också intagits i folkpensionslagen.

Den som ansöker om delinvalidpension kan få ett förhandsbeslut om rätten till pension på samma sätt som i fråga om individuell förtidspension. Om beslutet är beviljande, kan den sökande överväga att gå i pension.

I de nya ändringarna i arbetspensionslagarna framhävs således å ena sidan åtgärder i syfte att återställa den nedsatta arbetsförmågan och å andra sidan åtgärder i syfte att upprätthålla den återstående arbetsförmågan t.ex. genom kombinationen deltidsarbete med delinvalidpension. Invaliditetsdefinitionerna ändras däremot inte.

Alla preventiva åtgärder i syfte att förhindra att arbetsförmågan försämras ökar också i betydelse till följd av ändringarna i arbetspensionslagarna. Detta betonas också i arbetsmarknadsorganisationernas överenskommelse av 18.5.1995. Största delen av åtgärderna som upprätthåller arbetsförmågan skall genomföras på arbetsplatsnivå och kan inte direkt påverkas genom arbetspensionslagstiftningen.

Stadgandena om återstående tid har ändrats bl.a. så att återstående tid kan räknas till godo i pensionen endast när arbetstagaren sammanlagt har haft minst ett år anställningstid i Finland under de 10 sista kalenderåren. Syftet med detta stadgande är att begränsa beviljandet av heleffektiv pension så att pensionen inte beviljas med återstående tid på basis av alldeles kortvarigt arbete.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Motsvarande ändringar har gjorts i den offentliga sektorns pensionslagar.

Termer

Rehabiliteringsstödet är en invalidpension som beviljas för viss tid för att stöda återgången till arbetet i sådana situationer där sjukdagpenningperioden inte har varit tillräckligt lång för att arbetstagaren skulle ha återfått arbetsförmågan.

Med en **vård- eller rehabiliteringsplan** avses en plan som uppgörs i samband med ansökan om rehabiliteringsstöd och som i allmänhet fogas till B-läkarutlåtandet. Av planen skall åtminstone framgå vilken vård den sökande kan få. Med tanke på den yrkesinriktade rehabiliteringen är vård- eller rehabiliteringsplanen en allmän plan som ligger till grund för den egentliga planen om hur rehabiliteringen skall genomföras.

Rehabiliteringstillägget är ett tillägg till rehabiliteringsstödet eller pensionen som endast betalas ut för hela kalendermånader under en tid av aktiv rehabilitering ordnad av någon arbetspensionsanstalt.

Rehabiliteringspenning betalas i syfte att förebygga arbetsoförmåga till personer som genomgår yrkesinriktad rehabilitering ordnad av någon arbetspensionsanstalt.

Ett **rehabiliteringslöfte** ges när pensionsanstalten med stöd av 4 h § APL börjar stöda rehabiliteringen. Pensionsanstalten kan ge ett rehabiliteringslöfte både till en person som är i arbetslivet och till en mottagare av rehabiliteringsstöd eller pension vars rehabilitering arbetspensionsanstalten börjar stöda. Den dag då rehabiliteringslöftet ges betraktas som pensionsfallstidpunkt när rehabiliteringslöftet ges till en person som inte får rehabiliteringsstöd eller pension.

Med **rehabiliteringsunderstöd enligt prövning** avses ett sådant understöd som kan betalas ut efter rehabiliteringspenningen i syfte att stöda återgången till arbetet.

Med **aktiv rehabilitering** avses yrkesinriktad rehabilitering som stöds av en arbetspensionsanstalt, dock inte rådgivning och näringsunderstöd.

Med **yrkesinriktad rehabilitering** avses i fråga om arbetspensionsanstalterna rådgivning, rehabiliteringsundersökningar, arbetsprövning, arbetsträning, omskolning och näringsunderstöd.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

1 REHABILITERINGSSTÖD

Invalidd pensionen har beviljats för viss tid när det vid tidpunkten för pensionsbeslutet har ansetts sannolikt att den sökande kommer att återfå arbetsförmågan. Under den tid som den sökande har fått tidsbestämd invalidd pension har likväl inte tillräcklig uppmärksamhet fästs vid utredningen av hans rehabiliteringsmöjligheter, utan i de flesta fall har invalidd pension tills vidare beviljats efter den tidsbestämda invalidd pensionen. En framhävnings av rehabiliteringsmöjligheterna har lett till att den tidigare tidsbestämda invalidd pensionen har ersatts med ett rehabiliteringsstöd.

Om rehabiliteringsstödet stadgas i de nya 4 § 6 och 7 mom. APL (9 § 2 och 3 mom. StPL, 2 § 10 och 11 mom. KPS). Rehabiliteringsstödet används endast när vård- eller rehabiliteringsåtgärder har inletts och när den sökande kan förväntas återfå arbetsförmågan genom ändamålsenlig vård eller rehabilitering. Rehabiliteringsstödet beviljas således för rehabiliteringstiden och betalas ut så länge som arbetstagaren bedöms vara förhindrad att utföra förvärvsarbete på grund av arbetsoförmåga. Rehabiliteringsstödet beviljas i regel till samma belopp som full invalidd pension. Det kan också beviljas till samma belopp som delpension.

Stadgandena om invalidd pensionstagare i arbetspensionslagarna och i andra lagar tillämpas också på rehabiliteringsstöd och mottagare av rehabiliteringsstöd.

1.1 Villkor för rehabiliteringsstödet

Arbetsoförmåga Enligt 4 § 7 mom. APL (9 § 3 mom. StPL, 2 § 11 mom. KPS) kan rehabiliteringsstöd beviljas till en arbetsoförmögen sökande vars arbetsförmåga åtminstone delvis kan återställas genom vård eller rehabilitering. Om detta inte är möjligt, beviljas invalidd pensionen tills vidare. Invaliditetsdefinitionen har inte ändrats.

På samma sätt som invalidd pension kan rehabiliteringsstöd beviljas endast om arbetsoförmågan har fortgått eller bedöms fortgå minst ett år från arbetsoförmågans inträde.

Vård- eller rehabiliteringsplan

För att den sökande skall beviljas rehabiliteringsstöd skall en vård- eller rehabiliteringsplan ha

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

uppgjorts för honom. Syftet med detta villkor är att effektivisera rehabiliteringen och undvika att pensioner onödigt beviljas på viss tid. Av planen skall framgå att det är sannolikt att arbetstagarens arbetsförmåga åtminstone delvis kan återställas genom vård och/eller rehabilitering.

I regel uppgörs vård- eller rehabiliteringsplanen i normal ordning inom den allmänna hälsovården, både inom bas- och specialistsjukvården och inom företagshälsovården. Planen ingår i regel i det omarbetade B-läkarutlåtandet. Vård- eller rehabiliteringsplanen kan likväl också bestå av en rehabiliteringsundersökning eller rehabiliteringsutredning som har uppgjorts av en särskild rehabiliteringsenhet eller -inrättning på förslag av den behandlande institutionen, Folkpensionsanstalten, arbetspensionsanstalten eller Arbetskraftsmyndigheterna.

11 § 2 mom. APF har också ändrats så att den som ansöker om invalidpension skall foga ett B-läkarutlåtande med en vård- eller rehabiliteringsplan till sin ansökan.

Om ansökan inte åtföljs av en vård- eller rehabiliteringsplan eller om nya utredningar om arbetsförmåga och rehabilitering behövs för avgörande av ansökan, kan en arbetsoförmögen sökande under vissa omständigheter bli beviljad rehabiliteringsstöd också för den tid som vård- eller rehabiliteringsplanen uppgörs. Också i detta fall skall arbetsoförmågan bedömas fortgå i minst ett års tid. I synnerhet under den första tiden efter ikraftträdandet kan det hända att vård- eller rehabiliteringsplanen saknas.

Ingen vård- eller rehabiliteringsplan behövs när den sökandes arbetsoförmåga konstateras vara bestående och pensionen beviljas tills vidare. I regel uppgörs inte heller någon plan när det är fråga om en liten fribrevspension som beviljas till en person som är bosatt utomlands.

Det finns vård- eller rehabiliteringsplaner av många olika grader. I planen framhävs vårdens betydelse när den vård som arbetstagaren har fått efter en sjukdom eller ett olycksfall med all sannolikhet gör det möjligt för honom att återgå till samma eller motsvarande arbete. Rehabiliteringens betydelse framhävs i sin tur när den sökande eventuellt behöver långvarigare utbildning till ett nytt yrke och därtill eventuellt medicinsk rehabilitering för att kunna återgå till förvärvsarbetet.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

1.2

Ansökan om rehabiliteringsstöd

För ansökan om rehabiliteringsstöd ifylls samma blankett T som för ansökan om invalidpension tills vidare. Blanketten har omarbetats att motsvara de ändringar som rehabiliteringsstödet medför (bilaga 1). Till ansökan skall fogas läkarutlåtande B med vård- eller rehabiliteringsplan (bilagorna 2-3). Planen kan också ingå som en separat handling.

Det omarbetade B-läkarutlåtandet kan ha två eller fyra sidor (B 1, B 2), men textinnehållet är detsamma. För avgörande av pensionsansökan och bedömning av arbetsförmågan behövs i regel det mer omfattande läkarutlåtandet på fyra sidor (B 2, bilaga 3).

I ansökan finns inte något särskilt ställe för rehabiliteringsstödet, utan samma ställe skall kryssas för både för rehabiliteringsstödet och för invalidpensionen (rehabiliteringsstöd/invalidpension).

Om den pensionssökande uppger att han ansöker om både rehabiliteringsstöd/invalidpension och individuell förtidspension, skall möjligheten att bevilja rehabiliteringsstöd eller invalidpension tills vidare utredas först. Pensionsanstalten prövar då huruvida den sökande skall anses vara arbetsoförmögen. Om så är fallet, skall pensionsanstalten avgöra om den sökande är arbetsoförmögen tills vidare eller om hans arbetsförmåga kan återställas genom rehabilitering eller vård. Rehabiliteringsstödet är primärt i förhållande till invalidpension som beviljas tills vidare. Därefter utreds möjligheterna att bevilja individuell förtidspension.

Meddelande om rehabiliteringsmöjligheterna och andra ersättningar

När primärtiden har fastställts, meddelar FPA:s lokalbyrå dagpenningmottagaren om rehabiliteringsalternativen och om sökande av pension. I brevet anges också vilken dag primärtiden upphör.

Enligt sjukförsäkringslagen (SFL) fastställs primärtiden när dagpenning har betalats ut för 150 dagar. Enligt 19 § SFL skall med dagpenningdagar också jämföras sådana dagar för vilka dagpenning inte har betalats till följd av att inkomsterna har varit för låga.

Juridiska avdelningen/e pu

22.12.1995

1.3

Behandling av ansökan

Bristfällig vård- eller rehabiliteringsplan

Det har hittills varit möjligt att sända tillbaka ett bristfälligt läkarutlåtande för komplettering till den läkare som har avfattat det. Samma förfarande kan också användas när det är uppenbart att vård- eller rehabiliteringsplanen i ansökan är bristfällig och behöver kompletteras.

Den sökande kan inte åläggas att bekosta kompletteringen av vård- eller rehabiliteringsplanen, eftersom han inte kan avgöra, när vård- eller rehabiliteringsplanen är tillräckligt utförlig. Om en särskild rehabiliteringsplan har gjorts upp för den sökande, är han likväl skyldig att sända den till pensionsanstalten tillsammans med B-läkarutlåtandet.

Om vård- eller rehabiliteringsplanen är bristfällig, kan pensionsanstalten också remittera den sökande t.ex. till en specialläkare för undersökning eller låta utföra något annat slag av rehabiliteringsutredning.

När ansökan åtföljs av en vård- eller rehabiliteringsplan som har uppgjorts enligt bestämmelserna men planen inte är tillräcklig för avgörande av ärendet, skall pensionsanstalten på egen bekostnad inhämta de tilläggsutredningar som behövs. För kostnaderna för vård- eller rehabiliteringsplanen och för andra tilläggsutredningar svarar antingen arbetspensionsanstalten eller Folkpensionsanstalten, beroende på vilkendera anstalten som har bett om planen eller utlåtandet.

Efter att de nya stadgandena har trätt i kraft kan vård- eller rehabiliteringsplanerna till en början vara bristfälliga, bl.a. av den anledningen att läkarkåren i sin helhet inte har hunnit få utbildning om reformen.

Ingen vård- eller rehabiliteringsplan

Om det är tydligt att den sökande är arbetsoförmögen men det finns förutsättningar för rehabilitering, är det oftast ändamålsenligt att bevilja den sökande rehabiliteringsstöd för den tid då planen uppgörs. Pensionsanstalten kan skaffa en vård- eller rehabiliteringsplan om den saknas. Den sökande kan också själv vända sig till den behandlande läkaren och be honom göra upp en vård- eller rehabiliteringsplan.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Det kan också hända att vård- eller rehabiliteringsplanen saknas i ansökan därför att den läkare som har avfattat B-läkarutlåtandet anser att den sökande är arbetsoförmögen tills vidare. Läkaren skall då motivera varför han anser att den sökande inte med hjälp av vård eller rehabilitering kan återgå till arbetslivet. Om pensionsanstalten det oaktat bedömer att den sökande inte kan anses vara arbetsoförmögen tills vidare, skall pensionsanstalten inhämta den tilläggsutredning som den anser sig behöva.

1.4

Avgörande av ansökan

I 4 j § 1 mom. APL stadgades att innan pensionsanstalten avgör pensionsansökan skall anstalten vid behov försäkra sig om att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering har utretts. Stadgandet har nu överförs till 4 § 5 mom. APL. För att understryka betydelsen av en utredning av rehabiliteringsbehovet slopades orden vid behov ur stadgandet under riksdagsbehandlingen.

Till 4 § 5 mom. APL överfördes också stadgandet om pensionsanstaltens skyldighet att vid behov anvisa sökanden rehabilitering eller andra tjänster när ansökan om pension avslås. Också ur detta stadgande slopades orden vid behov under riksdagsbehandlingen.

Motsvarande rättelser gjordes inte i den offentliga sektorns pensionslagar eller i folkpensionslagen.

När ansökan förfaller

Om den sökande inte har sänt B-läkarutlåtande till pensionsanstalten med ansökan om rehabiliteringsstöd/invalidpension eller annan sådan tilläggsutredning som pensionsanstalten har bett om, förfaller behandlingen av pensionsansökan (11 § 2 och 3 mom. APF).

En motsvarande situation uppstår också när den som har ansökt om rehabiliteringsstöd har remitterats till undersökningar för uppgörande av en vård- eller rehabiliteringsplan och den sökande vägrar delta i undersökningarna. I sådana situationer har pensionsanstalten inte tillräcklig utredning att tillgå för att kunna göra en bedömning av den sökandes arbetsförmåga eller rehabilitering av arbetsförmågan.

När vård- eller rehabiliteringsplan saknas men den sökande kan betraktas som arbetsoförmögen, kan rehabiliteringsstöd beviljas för den tid då planen görs upp. Om den sökande har vägrat delta i sådana undersökningar som behövs för uppgörande av vård- eller

Juridiska avdelningen/e pu

22.12.1995

rehabiliteringsplanen, fortsätter utbetalningen av rehabiliteringsstöd i regel inte längre, utan ansökan om fortsatt utbetalning av förmånen förfaller i brist på behövlig tilläggsutredning.

Beviljande av rehabiliteringsstöd

Rehabiliteringsstöd beviljas endast när det är sannolikt att den sökande med hjälp av vård eller rehabilitering ännu kan återgå till arbetslivet. Om det kan förutspås att sådana åtgärder inte kommer att leda till att den sökandes arbetsförmåga återställs, skall den sökande beviljas invalidpension tills vidare i stället för rehabiliteringsstöd.

Rehabiliteringsstödet kan endast beviljas för viss tid. Det kan också beviljas för den tid då vård- eller rehabiliteringsplanen uppgörs. Enligt invaliditetsdefinitionen skall arbetsoförmågan fortsätta eller kunna bedömas fortsätta sammanlagt minst ett år från arbetsoförmågans inträde. Det förutsätts också när rehabiliteringsstödet beviljas för den tid då vård- eller rehabiliteringsplanen uppgörs.

Rehabiliteringsstödet kan beviljas antingen till fullt belopp eller till ett belopp motsvarande delpension. Rehabiliteringsstödet kan således beviljas till ett belopp motsvarande delpension även om ansökan gäller rehabiliteringsstöd/invalidpension, om det är ändamålsenligt med tanke på rehabiliteringen. Ett förhandsbeslut om delpension ges endast på särskild ansökan.

I fråga om arbetsoförmåga som beror på trafikskada eller olycksfall är det i regel ändamålsenligt att följa skadeförsäkringsbolagets avgörande i fråga om tidsperioden, eftersom rehabiliteringsärendet då skall skötas av trafikförsäkrings- eller olycksfallsförsäkringsbolaget. Rehabiliteringsstöd beviljas också i sådana fall.

Avslag på ansökan

Om den sökande inte är arbetsoförmögen, kan han inte bli beviljad rehabiliteringsstöd på viss tid och inte heller invalidpension tills vidare. Då skall ansökan avslås.

1.5

Kontakten mellan arbetspensionsanstalterna och Folkpensionsanstalten

Meddelande om inhämtande av vård- eller rehabiliteringsplan

Om arbetspensionsanstalten beslutar inhämta en vård- eller rehabiliteringsplan, skall meddelande om det

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

så snart som möjligt sändas till Folkpensionsanstalten för att undvika att bägge pensionssystemen samtidigt skaffar planen.

Meddelande om att planen inhämtas kan sändas till Folkpensionsanstalten med e-post, på blankett (ETK 2963) eller per telefon.

Förhandsanmälnings- och förhandlingsförfarandet

Rehabiliteringsstödet omfattas av förhandsanmälnings- och förhandlingsförfarandet på samma sätt som den tidigare tidsbestämda invalidpensionen.

Vid förhandsanmälningsförfarandet används koden K när rehabiliteringsstöd beviljas för den tid då vård- eller rehabiliteringsplanen uppgörs.

1.6

Beslut om rehabiliteringsstöd

Vid ansökan om rehabiliteringsstöd skall stället rehabiliteringsstöd/invalidpension kryssas för på ansökningsblanketten. Om den sökande inte tydligt har uppgett att han uttryckligen ansöker om rehabiliteringsstöd, skall orsaken till att invalidpensionen har beviljats i form av rehabiliteringsstöd anges i pensionsbeslutet.

En orsak till att rehabiliteringsstödet beviljas på viss tid är att det av vård- eller rehabiliteringsplanen framgår att den sökande kan återgå till arbetslivet. Inhämtande av vård- eller rehabiliteringsplan är en annan orsak.

Över rehabiliteringsstödet har en beslutsmall uppgjorts (ETK 2318). Exempel med motiveringar har fyllts i på den nya blanketten (bilagorna 4-5).

1.7

När utbetalningen av rehabiliteringsstöd börjar

Om primärdagen har fastställts, börjar utbetalningen av rehabiliteringsstöd i regel från det att primärtiden har upphört. Om ingen primärdag har fastställts, inleds utbetalningen av rehabiliteringsstöd från och med månaden efter arbetsoförmågans inträde.

19 § 7 mom. SFL har ändrats så att också sådana dagar för vilka dagpenning inte har utbetalats jämföras med dagpenningdagar när primärtiden fastställs. Primärtiden fastställs också i dessa fall och arbetspensionen börjar löpa först från det att primärtiden har upphört. Om personen inte har ansökt om sjukdagpenning, fastställs inte någon primärtid,

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

utan arbetspensionen börjar löpa från och med månaden efter arbetsoförmågans inträde.

Folkpensionsanstalten börjar betala ut rehabiliteringsstöd enligt 39 § 3 mom. folkpensionslagen (FPL) alltid från utgången av en tid motsvarande primärtiden. Folkpensionsanstaltens invaliditetspension börjar således alltid ungefär 300 dagar efter arbetsoförmågans inträde.

När arbetspensionsanstalten beviljar rehabiliteringsstöd till beloppet för delpension, börjar utbetalningen av rehabiliteringsstödet alltid från och med månaden efter arbetsoförmågans inträde. Om delpension beviljas retroaktivt och dagpenning har betalats ut för samma tid, betalas pension endast till den del som dess belopp överstiger beloppet dagpenning som har betalats ut för samma tid. Delpension betalas inte till sjukförsäkringsfonden.

Retroaktiv utbetalning av rehabiliteringsstöd

Eftersom rehabiliteringsstödet är en invalidpension, kan det betalas ut retroaktivt för ett år.

Såsom invalidpensionerna kan rehabiliteringsstödet betalas retroaktivt t.ex. till sjukförsäkringsfonden, arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen.

Om en mottagare av rehabiliteringspenning retroaktivt blir beviljad invalidpension i form av rehabiliteringsstöd, betalas rehabiliteringsstödet ut endast för sådan tid för vilken rehabiliteringspenning inte har betalats. (Se punkten 4)

1.9

Fortsatt utbetalning av rehabiliteringsstöd

Det är möjligt att fortsätta utbetalningen av rehabiliteringsstöd om stödet ursprungligen beviljades för uppgörande av vård- eller rehabiliteringsplan och det av planen framgår att det fortfarande är motiverat att bevilja rehabiliteringsstöd.

Det är möjligt att fortsätta utbetalningen av rehabiliteringsstöd på viss tid om det konstateras att rehabiliteringen tar längre tid i anspråk än vad som ursprungligen antagits. (Se punkten 1.15)

När fortsatt utbetalning av rehabiliteringsstöd övervägs, kan utöver B-läkarutlåtandet vid behov också inlämnas blanketten Utredning om arbetsförmåga för rehabiliteringsstöd (blankett KJ, ETK 2141, bilaga 6).

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Invalidpension beviljas tills vidare när utbetalningen av rehabiliteringsstöd redan har förlängts några gånger och mottagarens arbetsförmåga inte förefaller att bli återställd genom vård- eller rehabiliteringsåtgärder.

1.10

Ändringar i rehabiliteringsstödet

När arbetspensionsanstalten börjar rehabilitera en mottagare av rehabiliteringsstöd, får den rehabiliterade ett rehabiliteringstillägg utöver rehabiliteringsstödet. För rehabiliteringstillägget redogörs i punkten 1.13.

För avbrott i och indragning av rehabiliteringsstödet redogörs i punkten 1.12.

Eftersom rehabiliteringsstödet är en tidsbestämd pension, är det inte sannolikt att mottagaren ansöker om att rehabiliteringsstödet ändras till någon annan pension så länge han får stödet. Om rehabiliteringsstödet har beviljats till beloppet för delpension, kan det bli fråga om ändring till fullt rehabiliteringsstöd, individuell förtidspension eller arbetslöshetspension.

1.11

Ändring av annan pension till rehabiliteringsstöd

Om en mottagare av förtida ålderspension ansöker om rehabiliteringsstöd/invalidpension och det framgår att rätt till invalidpension har funnits innan den förtida ålderspensionen började löpa, rättas pensionen till ett rehabiliteringsstöd eller till en invalidpension som beviljas tills vidare.

En mottagare av deltidspension eller arbetslöshetspension kan beviljas såväl invalidpension tills vidare som rehabiliteringsstöd.

1.12

När rehabiliteringsstödet inställs eller dras in

Enligt 8 b § 1 mom. APL kan utbetalningen av pension inställas, om pensionstagaren utan godtagbart skäl inte har samtyckt till undersökning eller vad som har föreskrivits och bekostas av pensionsanstalten, med undantag av undersöknings- eller vårdåtgärder, som skall anses livsfarliga, eller om arbetstagaren utan giltig orsak har vägrat delta i rehabilitering eller utbildning. Motsvarande stadgande finns i StPL och KPS.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Det har enligt 4 § 3 mom. APL varit möjligt att dra in invalidpensionen när pensionstagarens arbetsförmåga har förbättrats till den grad att han inte längre uppfyller villkoren för pension. Stadgandet har överförts till 4 § 6 mom. APL. Lagrummet har dessutom utökats med ett stadgande om att rehabiliteringsstödet kan dras in om mottagaren utan giltig orsak vägrar att delta i rehabilitering (18 § 1 mom. StPL, 8 § 8 mom. KPS).

Om mottagaren av rehabiliteringsstöd vägrar att delta i yrkesinriktad rehabilitering eller om han avbryter rehabiliteringen utan giltig orsak, kan utbetalningen av rehabiliteringsstödet inställas. Om yrkesinriktad rehabilitering inte mera inleds och mottagaren inte företer någon giltig orsak till att han har avbrutit rehabiliteringen, kan rehabiliteringsstödet dras in helt.

Giltig orsak till att rehabiliteringen avbryts är t.ex. att den sjukdom som har varit orsak till arbetsoförmågan har förvärrats eller att en ny sjukdom som medför arbetsoförmåga har uppkommit. En annan giltig orsak till att rehabiliteringen avbryts kan vara att förhållandena hos den som uppbär rehabiliteringsstöd ändrar t.ex. till följd av att en anhörig insjuknar allvarligt.

Om mottagaren av rehabiliteringsstöd inte längre kan betraktas som arbetsoförmögen, skall rehabiliteringsstödet dras in. Rehabiliteringen av arbetsförmågan bedöms i regel på basis av förvärvsinkomsterna, likväl med beaktande av mottagarens arbetsförmåga i dess helhet.

1.13

Pensioner och förmåner som beviljas efter rehabiliteringsstödet

Pensioner

Om en person blir beviljad invalidpension innan två år har förflutit från det att det heleffektiva rehabiliteringsstödet upphörde, eller annan pension som beräknas på samma sätt som invalidpension, skall pensionen bestämmas på tidigare grunder, dvs. på samma grunder som rehabiliteringsstödet.

Om pensioneringen beror på samma sjukdom som varit grund till beviljande av rehabiliteringsstödet, får tidsintervallen vara över två år (6 c § 2 mom. APL, 19 § 1 mom. StPL, 6 § 2 mom. KPS).

Rehabiliteringspenning

Den sökande kan också beviljas rehabiliteringspenning efter rehabiliteringsstödet, om den sökande har återfått arbetsförmågan.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

1.14

Rehabiliteringstillägg

Om aktiv rehabilitering av en mottagare av rehabiliteringsstöd eller invalidpension inleds på basis av arbetspensionsanstaltens beslut, räknas ett rehabiliteringstillägg in i rehabiliteringsstödet eller pensionen för rehabiliteringstiden (4 j § 1 mom. APL, 18 f § 1 mom. StPL, 8 e § 1 mom. KPS).

Hur ansökan blir anhängig

Behovet av yrkesinriktad rehabilitering kan framgå av ansökan om pension eller fortsatt utbetalning av pension. Mottagaren av rehabiliteringsstöd eller invalidpension kan också själv ta upp ärendet. Om frågan inte berörs i samband med pensionsansökan, kan blankett K eller en fritt formad ansökan användas för ansökan om rehabilitering.

Beslut

Om arbetspensionsanstalten anser att yrkesinriktad rehabilitering behövs för att den sökande skall kunna återgå till arbetslivet, skall anstalten avge ett beslut i rehabiliteringsärendet, dvs. ett rehabiliteringslöfte. I detta avgörande får ändring inte sökas (4 n § 2 mom. APL, 18 e § 1 mom. StPL). Ett beslut avges också om rehabiliteringstillägget. I det kan också rehabiliteringslöftet ingå, och då behövs inget särskilt beslut om rehabiliteringslöftet. I rehabiliteringslöftet redogörs för den sökande för alla förutsättningarna för utbetalning av rehabiliteringstillägg, bl.a. att rehabiliteringstillägget betalas ut för hela kalendermånader.

Om ett interimistiskt beslut har utfärdats om rehabiliteringsstödet eller invalidpensionen, skall också beslutet om rehabiliteringstillägget avges interimistiskt.

Belopp

Rehabiliteringstillägget utgör 33 procent av det sammanlagda beloppet löpande pensioner som har samordnats enligt 8 § 4 mom. APL. Varje enskild arbetspensionsanstalt som betalar rehabiliteringsstöd eller invalidpension skall räkna in tillägget på 33 procent i sin pension.

Rehabiliteringstillägget bestäms på de löpande rehabiliteringsstöden eller invalidpensionerna. Pensionerna från det privata systemet beaktas enligt minipensionsskyddet. Pensionerna från det offentliga systemet beaktas enligt tilläggs pensionsskyddet. Om en del av rehabiliteringsstöden eller pensionerna har betalats ut som engångsbelopp, skall inget rehabiliteringstillägg räknas in i dem.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Folkpensionens belopp beaktas däremot inte i rehabiliteringstillägget, såsom det beaktades i pensionsstagarens rehabiliteringspenning enligt det upphävda 4 1 § 2 mom. APL.

Om rehabiliteringsstödet eller pensionens belopp ändras till följd av samordningen, ändras också rehabiliteringstilläggets belopp. Om rehabiliteringsstödet eller pensionen minskar till noll mark, är också rehabiliteringstillägget noll mark. Det kan vara fallet när en mottagare av rehabiliteringsstöd skadas i trafiken medan han genomgår rehabilitering. Ofta avbryts eller upphör också rehabiliteringen i sådana fall eller så överförs ansvaret för rehabiliteringen till trafikförsäkringsbolaget. Ibland kan det hända att den av arbetspensionsanstalten ordnade rehabiliteringen kan återupptas efter en tid.

Delpension

Om rehabiliteringsstödet eller den tillsvidarebeviljade pensionen motsvarar beloppet för delpension, utgör rehabiliteringstillägget 33 procent av detta belopp. Rehabiliteringsstöd eller pension som betalas ut till ett belopp motsvarande delpension kan likväl i enlighet med 5 b § 5 mom. APL (18 § 4 mom. StPL, 2 a § 5 mom. KPS) betalas ut som full pension för rehabiliteringstiden, även om rehabiliteringen pågår kortare tid än ett år. I dessa fall beräknas rehabiliteringstillägget på den fulla pensionen.

Utbetalning

Tillägget betalas endast ut för sådana hela kalendermånader som den av arbetspensionssystemet understödda aktiva rehabiliteringen pågår (4 j § 3 mom. APL, 18 f § 3 mom. StPL, 8 e § 3 mom. KPS). Beslutet om utbetalning av rehabiliteringstillägg avgas av den anstalt som har fattat beslut om den aktiva rehabiliteringen, och de andra arbetspensionsanstalterna skall följa detta beslut.

Om rehabiliteringen infaller under två kalendermånader men sammanlagt pågår under en period om minst 30 dagar, skall rehabiliteringstillägget betalas ut för och inriktas på den senare kalendermånaden. Om rehabiliteringen infaller under flera månader så att den börjar under de allra första dagarna i månaden eller upphör under de sista dagarna i månaden, kan tillägget också betalas för dessa månader.

Eftersom rehabiliteringstillägget betalas för hela kalendermånader, kan det hända att rehabiliteringstillägg inte alls betalas ut fastän ett rehabiliteringslöfte har avgivits. Utgifterna för rehabiliteringen ersätts i alla fall.

Inget rehabiliteringstillägg betalas för rehabilitering som ordnats t.ex. av folkpensionssystemet

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

eller inom hälsovården. För sådan tid kan en mottagare av rehabiliteringsstöd ha rätt till rehabiliteringspenning som betalas av Folkpensionsanstalten enligt 16 § lagen om rehabiliteringspenning. Folkpensionsanstalten betalar ut rehabiliteringspenning till en mottagare av rehabiliteringsstöd eller invalidpension endast för rehabilitering som pågår efter självrisktiden 30 dagar.

Obetalda FÖPL- och LFÖPL-premier kan drivas in från rehabiliteringsstödet och rehabiliteringstillägget.

Utgifter

Den pensionsanstalt som sköter rehabiliteringen skall också ersätta den rehabiliterade för andra nödvändiga utgifter för rehabiliteringen, såsom resor och studiematerial (4 m § APL). Arbetspensionsanstaltens Förbund lämnar närmare anvisningar om betalning av utgifterna.

1.15

Övervakning

Övervakning av hur vård- eller rehabiliteringsplanen genomförs

I de detaljerade motiveringarna till regeringens proposition åläggs pensionsanstalten att övervaka hur vård- eller rehabiliteringsplanen genomförs. Huvudsakligen skall övervakningen ske genom prövning av tidsfristen för rehabiliteringsstödet. Då beaktas omständigheter som framgår av läkarutlåtanden och andra utredningar. Åtminstone i de fall när rehabiliteringsstöd har beviljats för en relativt kort tid (t.ex. för mindre än 6 månader från beslutet), är övervakningen i regel onödig.

Om rehabiliteringsstödet har beviljats för en lång tid, kan mottagaren av rehabiliteringsstödet åläggas att sända in tilläggsutredning till pensionsanstalten medan han uppbär rehabiliteringsstödet. Då kan blanketten 'Utredning om arbetsförmåga för rehabiliteringsstöd' användas (blankett KJ, ETK 2141, bilaga 6). Pensionsanstalten överväger från fall till fall i vilka fall övervakning med hjälp av tilläggsutredningar är nödvändig när rehabiliteringsstödet har beviljats för en lång tid.

Enligt 3 § lagen om patientens ställning och rättigheter (1992/85) har alla som är bosatta i Finland rätt till sådan vård som hälsotillståndet förutsätter inom gränserna för de resurser som står till hälsovårdens förfogande. Enligt 4 § i samma lag skall personen hänvisas att vänta på vård eller att sändas för att få vård någon annanstans om han inte genast kan ges den vård som han behöver. I 6 § i lagen stadgas om patientens självbestämmanderätt. Om

Juridiska avdelningen/e pu

22.12.1995

patienten vägrar att ta emot vård eller behandling, skall den i mån av möjlighet och i samförstånd med honom ges på något annat sätt som är godtagbart från medicinsk synpunkt.

Om det vid utgången av den tid för vilken rehabiliteringsstödet har beviljats konstateras att vård- eller rehabiliteringsplanen inte har framskridit på planerat sätt, t.ex. därför att mottagaren har fått vänta på att få vård och fortfarande kan betraktas som arbetsoförmögen, kan utbetalningen av rehabiliteringsstöd fortsätta för den tid inom vilken man antar att vård- eller rehabiliteringsplanen kan bli genomförd. Om man kan förutse att planen inte kommer att kunna genomföras antingen på grund av ekonomiska omständigheter eller på grund av någon omständighet som beror på personen själv och mottagaren av rehabiliteringsstödet således inte kan återgå till arbetslivet, skall man överväga beviljande av invalidpension tills vidare. Om mottagaren av rehabiliteringsstöd inte längre kan betraktas som arbetsoförmögen, skall ansökan om fortsatt utbetalning av rehabiliteringsstödet avslås.

Om det av den tilläggsutredning som har inhämtats medan rehabiliteringsstödet har utbetalats framgår att vård- eller rehabiliteringsplanen inte har framskridit men mottagaren fortfarande är arbetsoförmögen, skall utbetalningen av rehabiliteringsstöd inte inställas. Däremot kan rehabiliteringsstödet dras in om mottagaren har avbrutit den yrkesinriktade rehabiliteringen utan giltig orsak (8 b § APL). Om mottagaren av rehabiliteringsstöd å andra sidan inte längre på basis av tilläggsutredningen kan anses vara arbetsoförmögen, skall utbetalningen av rehabiliteringsstöd inställas, varefter rehabiliteringsstödet enligt behov kan dras in.

Övervakning av mottagarens inkomster

De inkomster som en mottagare av rehabiliteringsstöd har övervakas på samma sätt som en invalidpensionstagares inkomster.

Varken rehabiliteringsstödet eller en invalidpension som har beviljats tills vidare kan dras in retroaktivt (15 § APF).

Övervakning av hur den yrkesinriktade rehabiliteringen genomförs

En arbetspensionsanstalt som ger en mottagare av rehabiliteringsstöd eller en invalidpensionstagare aktiv rehabilitering och betalar ut rehabiliteringstillägg till mottagaren, skall också följa upp hur rehabiliteringen genomförs. Om mottagaren av rehabi-

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

litereringsstöd t.ex. deltar i utbildning i en läroanstalt, kan han åläggas att bevisa att studierna fortsätter.

Anmälningsskyldighet

Pensionstagaren är skyldig att till pensionsanstalten meddela om sådana ändringar som inverkar på rätten till pension (17 a § APL). Invalidpensionstagaren är också skyldig att meddela pensionsanstalten om hans arbetsförmåga har förbättrats och om rehabiliteringen har avbrutits (12 f § 2 mom. APF).

Stadgandena gäller också mottagare av rehabiliteringsstöd.

1.16

Sökande av ändring

Rehabiliteringsstödet är en invalidpension och i ett beslut om rehabiliteringsstöd kan ändring sökas på samma sätt som i andra pensionsbeslut.

Inget överklagbart beslut ges i samband med avgivande eller avslag av rehabiliteringslöfte, eftersom förmånen är beroende av prövning. Inget överklagbart beslut ges heller om rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Denna praxis finns nu inskriven i 4 n § 2 mom. APL med ett omnämnande om att ändring inte får sökas i ovan nämnda beslut som är beroende av prövning.

2

REHABILITERINGSPENNING

Reformen ingriper inte i arbetsfördelningen inom rehabiliteringen. Inom arbetspensionssystemet är rehabiliteringen fortfarande beroende av prövning. Däremot är Folkpensionsanstalten och olycksfalls- och trafikförsäkringsbolagen fortfarande under vissa omständigheter skyldiga att ordna rehabilitering.

4 d § 6 mom. APL ändras så att rehabiliteringspenning kan betalas för tiden mellan det att rehabiliteringsbeslutet har avgivits och det att rehabiliteringen har inletts, även om tiden är längre än tre månader. Villkor för avvikelse från huvudregeln är att utbetalning för en längre tid är motiverad med tanke på hur rehabiliteringen framskrider. Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning har redan tidigare kunnat betalas ut också när tidsintervallen varit över tre månader.

Förhöjningen om 10 procent som enligt 4 § 2 mom. APL betalas till pensionstagare upphävs. Till en pen-

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

sionstagare som arbetspensionsanstalten börjar rehabilitera betalas ett rehabiliteringstillägg (se 1.14). Om Folkpensionsanstalten rehabiliterar pensionstagaren, motsvarar rehabiliteringspenningen fortfarande alla rehabiliteringsstöd och pensioner (folkpension + arbetspensioner) plus 10 procent.

Angående ändringarna i lagen om rehabiliteringspenning och i lagen om rehabilitering ordnad av folkpensionsanstalten se bilaga 10.

3

SKILLNADER MELLAN REHABILITERINGSSTÖD OCH REHABILITERINGSPENNING

Personkrets

Den som har fått ett rehabiliteringslöfte har rätt till rehabiliteringspenning för de kalendermånader under vilka han på grund av rehabilitering är förhindrad att utföra sitt förvärvsarbete (4 k § 1 mom. APL). Rehabiliteringspenningen är således avsedd för personer med nedsatt arbetsförmåga och risk för arbetsoförmåga. Syftet med rehabiliteringen är att förhindra arbetsoförmågan och att se till att arbetstagarens arbetsförmåga upprätthålls så att han kan fortsätta arbeta. Stadgandena om rehabiliteringspenning har i regel samma ordalydelse som tidigare.

Rehabiliteringsstödet däremot är en invalidpension och sålunda avsett för arbetsoförmögna. Rehabiliteringsstöd kan beviljas till sökande som trots arbetsoförmåga med hjälp av vård eller rehabilitering sannolikt ännu kan återgå till arbetslivet. Rehabiliteringsstöd beviljas inte till sökande vars sjukdom, handikapp eller skada är av sådan natur att hans arbetsoförmåga är bestående.

Utbetalaren

Den sista pensionsanstalten som har avgett rehabiliteringsbeslutet betalar ensam ut rehabiliteringspenningen. Den sista pensionsanstalten ansvarar således också för utbetalning av fribreven.

Rehabiliteringsstödet däremot betalas ut på samma sätt som pensioner. De andra arbetspensionsanstalterna och Folkpensionsanstalten deltar m.a.o. också i utbetalningen av rehabiliteringsstödet.

Återstående tid

För att bli beviljad rehabiliteringspenning skall arbetstagaren ha rätt till heleffektiv pension (4 h § 2 mom. APL). Detta betyder att tiden från pensionsfallet till pensionsåldern, dvs. den återstående tiden, eller motsvarande inkomster räknas såsom pensionsgrundande.

För att bli beviljad rehabiliteringsstöd behöver arbetstagaren däremot inte ha rätt till återstående

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

tid, utan rehabiliteringsstödet kan också beviljas som fribrev. Om rehabiliteringsstödet beviljas som fribrev, kan arbetspensionsanstalten inte understöda arbetstagarens yrkesinriktade rehabilitering.

Belopp

Rehabiliteringspenningen motsvarar det sammanlagda beloppet grundpensioner enligt 8 § 4 mom. APL förhöjt med 33 procent (4 l § 1 mom. APL). Förhöjningen om 10 procent som enligt 4 § 2 mom. APL har betalats till pensionstagare slopas. Däremot kan pensionstagaren få ett rehabiliteringstillägg för rehabiliteringstiden. Rehabiliteringspenningen beviljas således endast till ett och samma belopp.

Rehabiliteringsstödet är en invalidpension och den är således lika stor som invalidpensionen. Till rehabiliteringsstödet betalas ett tillägg om 33 procent endast för de hela kalendermånader under vilka den rehabiliterade deltar i aktiv rehabilitering (4 j § 1 mom.). Med aktiv rehabilitering avses enbart yrkesinriktad rehabilitering som understöds av arbetspensionssystemet.

Rehabiliteringspenningen utgör för hela betalningstiden pensionen förhöjd med 33 procent. Mottagaren av rehabiliteringsstöd får rehabiliteringstillägg endast för den tid då han deltar i aktiv rehabilitering.

Betalningstid

Rehabiliteringspenning betalas för rehabiliteringstiden och för eventuella väntetider eller tidsintervaller, dvs. t.ex. för tiden mellan den dag då rehabiliteringslöftet gavs och den dag då rehabiliteringen börjar (4 k § 2 mom. APL). Rehabiliteringspenning kan också betalas för tiden mellan det att rehabiliteringsbeslutet har avgivits och det att rehabiliteringen har börjat, även om tiden är längre än tre månader. Då förutsätts att det med tanke på rehabiliteringens framskridande är motiverat att betala ut rehabiliteringspenning för en längre tid.

Rehabiliteringsstöd betalas ut för sådan tid under vilken personen är arbetsoförmögen. Under denna tid försöker man återställa hans arbetsförmåga genom vård eller rehabilitering.

Utbetalning till arbetsgivaren

Arbetsgivaren kan i samband med rehabiliteringen betala lön till arbetstagaren under rehabiliteringstiden. Den del av rehabiliteringspenningen som motsvarar lönen för samma tid betalas då till arbetsgivaren (4 n § 3 mom. APL). Om lönen är mindre än rehabiliteringspenningen, betalas skillnaden till den rehabiliterade själv.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Rehabiliteringsstödet kan betalas till arbetsgivaren endast när pensionsanstalten har beviljat rehabiliteringsstödet retroaktivt och arbetsgivaren har betalat lön för sjukdomstid till den sökande för samma tid (19 c § APL).

Rehabiliteringens medel

Enligt 4 h § APL kan rehabiliteringspenning beviljas till arbetstagaren i form av yrkesinriktad rehabilitering genom rådgivning, rehabiliteringsundersökningar, utbildning som leder till arbete eller ett yrke, arbetsträning och näringsunderstöd samt medicinsk rehabilitering som stöder sådan yrkesinriktad rehabilitering.

Vid rehabilitering av en person som uppbär rehabiliteringsstöd eller pension betalas inget rehabiliteringstillägg om pensionsanstalten ger rehabiliteringen i form av rådgivning. Rehabiliteringstillägg betalas inte till en mottagare av rehabiliteringsstöd eller pension, även om mottagaren får näringsunderstöd.

4 BEVILJANDE AV INVALIDPENSION TILL MOTTAGARE AV REHABILITERINGSPENNING

Utgångspunkten är att rehabiliteringspenning beviljas till en person med nedsatt arbetsförmåga som inte är helt arbetsoförmögen. Om personen likväl blir arbetsoförmögen medan rehabiliteringen pågår och uppfyller villkoren för invalidpension, kan han bli beviljad invalidpension. Även i dessa situationer skall genom förhandlingsförfarandet fastställas att villkoren för invalidpension är uppfyllda.

Invalidpension kan beviljas retroaktivt men pension betalas inte längre ut för sådan tid under vilken pensionstagaren har fått rehabiliteringspenning från arbetspensionssystemet, FPA eller olycksfalls- och trafikförsäkringen.

Ändringen innebär att eventuell överskjutande del inte längre betalas ut till en mottagare av rehabiliteringspenning. Med överskjutande del avses det belopp med vilket pensionen överstiger t.ex. FPA:s rehabiliteringspenning. Stadgandet gäller sådana invalidpensioner som beviljas för retroaktiv tid efter 1.1.1996.

Beträffande retroaktiva invalidpensioner som börjar före 1.1.1996 skall anvisningarna i cirkulär C 8/91 tillämpas.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

5
DELINVALIDPENSION

5.1
Villkor för delpension

Egentlig invalidpension beviljas som full pension när det bedöms att den pensionssökandes arbetsförmåga är nedsatt åtminstone under ett år med minst tre femtedelar (3/5). När den sökandes arbetsförmåga är nedsatt med minst två femtedelar (2/5), beviljas pensionen som delpension (5 b § 1 mom. APL, 5 b § 1 mom. KAPL). Inte heller till denna del har invaliditetsdefinitionen ändrats.

När pensionsbeslutet fattas övervägs först huruvida den sökande är arbetsoförmögen. Den återstående arbetsförmågan bedöms på basis av uppgifter om hälsotillståndet och nedgången i förvärvsförmågan. På basis av dessa uppgifter avgörs huruvida invalidpensionen skall beviljas som full pension eller som delpension.

Delinvalidpension beviljas således till en person som ännu delvis kan arbeta men som på grund av sjukdom inte längre kan göra en full arbetsinsats. Minskningen av arbetstiden kan genomföras så att arbetstiden per dag är kortare, eller vecko- eller månadsvis så att arbetsdagarna är av normal längd men arbetstagaren har ledigt under längre perioder än normalt.

Om den som ansöker om delpension inte arbetar när pensionsbeslutet fattas, kan delpension beviljas om den sökandes återstående arbetsförmåga är tillräcklig oavsett sjukdomen. Om den sökande inte vid tidpunkten för pensionsbeslutet ännu har fått deltidsarbete, kan delpension beviljas om den sökande trots sjukdomen har reella möjligheter att få ett deltidsarbete. Å andra sidan kan man inte förutsätta att det på orten finns en för den sökandes arbetsförmåga lämplig arbetsplats just vid tidpunkten för pensionsbeslutet. Det är tillräckligt att det på arbetsmarknaden över huvud taget finns lämpligt deltidsarbete för den sökande.

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa kan en person som uppbär delinvalidpension få reducerad arbetslöshetsdagpenning medan han söker deltids pension (4 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa). Invaliditetspension enligt folkpensionslagen utgör däremot ett hinder för utbetalning av arbetslöshetsdagpenning.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Delinvalidpension kan beviljas tills vidare eller på viss tid i form av rehabiliteringsstöd. När en person får heleffektiv delinvalidpension, tjänar han inte in någon ny pension för det arbete som pågår samtidigt med pensionen, eftersom pensionen redan har beräknats med återstående tid. Stadgandet har inte ändrats till följd av de nya stadgandena enligt vilka intjäningsprocenten för pensionen för den återstående tiden är mindre än för förvärvsarbetet. Invalidpension eller ålderspension som beviljas till en person som uppbär delinvalidpension beräknas såsom tidigare på samma grunder som delinvalidpensionen.

Såsom pensionsfallstidpunkt för delinvalidpensionen betraktas i regel den dag då den sökande övergår till deltidsarbete. Om den sökande inte har något arbete, betraktas såsom pensionsfallsdag den dag då den sökandes arbetsförmåga kan anses vara nedsatt på det sätt som berättigar till delpension.

Till skillnad från individuell förtidspension där utbetalningen av pension tidigast kan börja från och med månaden efter ansökan om pension eller förhandsbeslut, börjar utbetalningen av delinvalidpension alltid från och med månaden efter arbetsoförmågans inträde. Om ansökan om delinvalidpension görs retroaktivt, kan pensionen betalas ut retroaktivt för högst ett år före ansökan om pension.

Se bilaga 7 för exempel på delinvalidpension samtidigt med anställning och arbetslöshetsdagpenning.

5.2

Förhandsbeslut

Från januari 1996 är det möjligt att utfärda förhandsbeslut om huruvida den sökande uppfyller villkoren för delinvalidpension (19 e § 1 mom. 2 punkten APL, 9 § 4 mom. StPL, 35 § 1 mom. 2 punkten KPS). Det är möjligt att ansöka om förhandsbeslut t.ex. när personen ännu är ute i förvärvslivet men arbetsförmågan är nedsatt och arbetsgivaren kan ordna deltidsarbete för honom. Ett förhandsbeslut utfärdas endast på särskild ansökan.

På samma sätt som ansökan om individuell förtidspension avgörs ansökan om förhandsbeslut endast av den pensionsanstalt som beviljar pension för den återstående tiden. I motsats till individuell förtidspension kan delpension också beviljas som fribrevspension. Om det inte finns någon anstalt som beviljar pension med återstående tid, skall ansökan avgöras av den pensionsanstalt som har försäkrat det sista arbets- eller tjänsteförhållandet eller företagarverksamheten.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Om den sökande har rätt till invalidpension motsvarande delpension, avger pensionsanstalten ett beviljande förhandsbeslut. I beslutet anges till vilken dag förhandsbeslutet är bindande för pensionsanstalten. Dessutom får den sökande en beräkning av pensionsbeloppet och en uppskattning över hur stora inkomster den sökande får ha samtidigt med delinvalidpensionen.

Förhandsbeslut kan utfärdas om invalidpension motsvarande delpension och ibland också om rehabiliteringsstöd. Om rehabiliteringsstödet kan ett förhandsbeslut avges t.ex. när en vård- eller rehabiliteringsplan redan har gjorts upp för den sökande och det på basis av planen kan anses motiverat att bevilja rehabiliteringsstödet till ett belopp motsvarande delpension.

Förhandsbeslutets bindande karaktär

Ett beviljande förhandsbeslut är bindande för pensionsanstalten nio månader från det att beslutet har fått laga kraft eller under en längre tid om arbetstagaren och arbetsgivaren har kommit överens om det (19 e § 2 mom. APL, 9 § 4 mom. StPL, 35 § 2 mom. KPS). Under den tid som beslutet är bindande kan arbetsgivaren och arbetstagaren utreda möjligheterna att ändra arbetstagarens arbetsuppgifter så att han kan arbeta deltid.

Om arbetstagaren under den tid som beslutet är bindande meddelar att han kommer att gå i pension först senare, kan pensionsanstalten godkänna det utan avtal. Då förutsätts att ingen sådan ändring som inverkar på villkoren för pension har skett i den sökandes omständigheter. Om pensioneringen sker en mycket lång tid efter att tiden om nio månader har gått ut, kan rätten till pension prövas på nytt.

Sökande av ändring i förhandsbeslutet

I förhandsbeslutet kan ändring sökas endast till den del som det gäller rätten till invalidpension eller rehabiliteringsstöd motsvarande delpension (19 e § 3 mom. APL). Däremot kan ändring inte sökas till den del som beslutet gäller beräkningen av pensionsbeloppet som finns bifogad förhandsbeslutet.

Slutligt beslut

En sökande som har fått ett beviljande förhandsbeslut skall skriftligen meddela pensionsanstalten att han tar ut invalidpension eller rehabiliteringsstöd motsvarande delpension (ETK 7112, bilaga 8). Om meddelandet görs inom nio månader eller inom en avtalad längre tid, undersöker pensionsanstalten endast att den sökande har övergått till deltidsarbete eller

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

att arbetsförhållandet har upphört men inte de övriga villkoren för pensionen.

Pensionsanstalten ber arbetsgivaren skicka in en arbetsförhållandeanmälan av vilken framgår den tidpunkt när arbetstagaren har övergått till deltidarbete eller när arbetsförhållandet har upphört och behövliga löneuppgifter. Företagare skall avge en redogörelse för att de har minskat sitt arbete.

I det slutliga beslutet redogörs för pensionstagarens skyldighet att meddela pensionsanstalten om inkomsterna har ändrat eller om han har börjat arbeta. I beslutet anges också det exakta pensionsbeloppet och den inkomstgräns i mark som pensionstagarens inkomster högst får uppgå till.

Inkomsterna under pensioneringstiden jämförs i regel med pensionslönen. Om pensionslönen inte motsvarar den stabiliserade inkomstnivån, kan den stabiliserade inkomstnivån sökas längre bak i arbetshistorian (se cirkulär A 27/94).

5.3

Skillnader mellan delinvalidpension och deltidspension

Delinvalidpension beviljas till en sökande vars arbetsförmåga är nedsatt med minst 2/5. För beviljande av deltidspension behöver arbetsförmågan inte vara nedsatt, utan det räcker med att den sökande har fyllt 58 år och att de övriga villkoren för pensionen, bl.a. minskningen av arbetstiden och inkomsterna uppfylls.

Delinvalidpension kan också betalas till en person som inte arbetar, medan deltidspension inte betalas om pensionstagaren inte arbetar i den mån som lagen förutsätter (4 f § APL, 9 d § StPL, 13 § KPS).

Delinvalidpensionstagaren tjänar inte in någon ny pension för arbetet samtidigt med pensionen, om inte delpensionen har beviljats som fribrevspension. Deltidspensionstagaren tjänar däremot in ny pension för arbetet under pensioneringstiden.

6

RÄTT TILL ÅTERSTÅENDE TID

För rätt till återstående tid har ytterligare ett villkor intagits i lagen. Enligt det nya villkoret förutsätts att det för den sökande i minst 12 månaders tid har ordnats lagstadgat pensionsskydd i Finland under en tid som omfattar pensionsfallsåret och de 10 kalenderåren omedelbart för det. I stadgandet ingår således både förvärvsarbete i Finland

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

och förvärvsarbete som utsänd arbetstagare utomlands.

Tid före 23 års ålder räknas också med i denna tid. Ändringen gäller sådana pensioner där pensionsfallet inträffar 1.1.1996 eller senare.

Det nya villkoret för rätt till återstående tid betyder att villkoren för rätt till återstående tid inte uppfylls om inget pensionsskydd har ordnats i Finland för den sökande under minst 12 månader av de 10 senaste kalenderåren, även om personen har arbetat utomlands en lång tid. Denna person kan sålunda inte bli beviljad t.ex. individuell förtidspension.

Det nya villkoret för rätt till återstående tid betyder också att en ung person som nyligen har kommit ut på arbetsmarknaden inte får rätt till invalidpension med återstående tid på basis av kortvarigt förvärvsarbete.

Det bör beaktas att rehabiliteringstillägg endast kan beviljas till en sådan mottagare av pension eller rehabiliteringsstöd vars pension antingen enligt tidigare eller gällande regler har beräknats med återstående tid.

7

ANSVARSFÖRDELNING

Den pensionsanstalt som har beviljat rehabiliteringspenningen bär ansvaret för den till den del som den motsvarar invalidpensionen. Pensionsanstalterna ansvarar gemensamt för den del av rehabiliteringspenningen som överstiger denna nivå.

Beträffande rehabiliteringsstödet har pensionsanstalterna samma ansvar som för de andra invalidpensionerna. För rehabiliteringstillägget ansvarar pensionsanstalterna gemensamt.

För kostnadsersättningarna i samband med rehabiliteringsstödet och rehabiliteringspenningen ansvarar den pensionsanstalt som sköter rehabiliteringen.

Storarbetsgivare (med minst 1000 anställda) med full självrisk svarar för hälften av kostnaderna för rehabiliteringspenningens basbelopp. Med basbeloppet avses den del av rehabiliteringspenningen som motsvarar invalidpensionen. Kostnaderna för rehabiliteringsstödet påförs helt arbetsgivaren med självrisk, på samma sätt som kostnaderna för invalidpension. Exempel på kostnaderna för rehabiliteringspenning, rehabiliteringsstöd och invalidpension för en APL-storarbetsgivare finns i bilaga 9.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

8 IKRAFTTRÄDELSESTADGANDENA

8.1 Rehabiliteringsstöd

Lagändringarna träder i kraft 1.1.1996. De tillämpas på pensioner som börjar utbetalas eller vilkas utbetalning förlängs efter ikraftträdandet. Det här betyder att nya tidsbestämda invalidpensioner som skulle börja efter ikraftträdandet inte längre beviljas 1996. Om pensionsfallet har inträffat före 1996, skall pensionen beräknas enligt de tidigare stadgandena men beviljas i form av rehabiliteringsstöd, om pensionen börjar löpa 1996.

Tidsbestämda invalidpensioner som har beviljats före 1996 skall efter utgången av den tid för vilken de har beviljats ändras till invalidpensioner som betalas tills vidare, om varken vård eller rehabilitering har gjort det möjligt för mottagaren att återgå till arbetslivet. Rehabiliteringsstöd beviljas om det fortfarande finns en möjlighet för mottagaren att återgå till arbetslivet.

Juridiska avdelningen har gett ut ett meddelande 19/95 om fortsatt utbetalning av tidsbestämd invalidpension vid årsskiftet 1995/1996.

8.2 Rehabiliteringstillägg

Stadgandena om rehabiliteringstillägg träder i kraft 1.1.1996. Rehabiliteringstillägg kan betalas till en person som har blivit beviljad invalidpension tills vidare eller till en person som får rehabiliteringsstöd för en tid av aktiv rehabilitering ordnad av arbetspensionsanstalten, när rehabiliteringen inleds 1996.

Rehabiliteringstillägg kan således första gången betalas ut i januari 1996. En sådan situation kan uppkomma t.ex. när rehabiliteringslöftet ges retroaktivt.

8.3 Rehabiliteringspenning

De nya stadgandena om intjäningsprocenterna för pensionen gäller sådana situationer där pensionsfallet inträffar tidigast 1996. De nya stadgandena gäller således rehabiliteringspenning, om rehabiliteringslöftet har getts 1996 eller senare. Om rehabiliteringslöftet har getts före 1996, skall som pensionsfallsdag betraktas den dag då rehabiliteringslöftet

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

gavs och den återstående tiden beräknas enligt tidigare stadganden.

Stadgandet i 4 k § 2 mom. APL om att rehabiliteringspenning kan betalas för tiden mellan det att rehabiliteringsbeslutet gavs och det att rehabiliteringen inleddes även om tiden är längre än tre månader, gäller rehabiliteringspenning som har betalats för sådan väntetid eller tidsintervall som infaller under 1996.

8.4

Rehabiliteringspenning till pensionstagare

Stadgandena om förhöjning av rehabiliteringspenningen med 10 procent för pensionstagare upphävs 1.1.1996, så att förhöjning inte längre beviljas för rehabilitering som börjar 1996.

Löpande rehabiliteringspenningar förlängs däremot enligt tidigare stadganden och deras belopp höjs således inte under pågående rehabilitering. Avsikten är att rehabiliteringspenningens belopp inte skall ändras under pågående rehabilitering.

Rehabiliteringstillägg kan betalas till pensionstagare endast för ny rehabilitering som inleds 1996. Då förutsätts således att rehabilitering som eventuellt börjat före 1996 har upphört och att pensionstagaren får ett nytt rehabiliteringslöfte.

8.5

Retroaktiv pension för rehabiliteringstiden

Beloppet pension med vilken rehabiliteringspenningen överskrids har betalats till pensionstagaren själv. Enligt stadgandet i det nya 4 d § 6 mom. APL betalas pension som beviljats för samma tid som rehabiliteringspenning inte ut till någon.

Det nya stadgandet skall tillämpas när den retroaktiva pensionen i sin helhet hänförs till 1996. I övriga situationer skall fortfarande det gamla förordandet iakttas (cirkulär C 8/91).

8.6

Delinvalidpension

Förhandsbeslut om delpension kan utfärdas från januari 1996.

8.7

Återstående tid

Det nya villkoret för rätt till återstående tid gäller sådana pensionstagare vars pensionsfall, t.ex.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

arbetsförmågans inträde, inträffar efter lagens ikraftträdande, dvs. 1.1.1996 eller senare.

8.8

På tidigare grunder

En person som har blivit beviljad invalidpension före 1996 och som på nytt blir arbetsförmögen 1996 eller senare skall beviljas rehabiliteringsstöd eller invalidpension tills vidare. Då skall pensionen inte räknas ut på nytt enligt de nya reglerna utan på tidigare grunder, om mindre än två år har förflutit mellan det att pensionen upphört och det att det nya pensionsfallet inträffat.

När det är fråga om samma sjukdom, får det ha förflutit mer än två år mellan det att pensionen upphörde och att den nya invalidpensionen började (6 c § APL, 19 § 1 mom. StPL, 6 § 2 mom. KPS).

Mottagningsanteckningar

ANSÖKAN OM INVALIDPENSION

T

1 Ansökan inkom (datum, mottagare)

2 Inkom, datum

3 Inkom, datum

Vidarebefordrad (datum, vart?)

Vidarebefordrad (datum, vart?)

1 ANSÖKAN	Arbetspension:		Folkpension:	
	☐ Söker	☐ Söker ej	☐ Söker	☐ Söker ej
	☐ Rehabiliteringsstöd / Invalidpension		☐ Förhandsbeslut om individuell förtidspension	☐ Slutligt beslut om individuell förtidspension
	☐ Förhandsbeslut om delinvalidpension från arbetspensioneringen			
☐ Jag ber att min ansökan om invalidpension behandlas som ansökan om individuell förtidspension, ifall jag inte anses berättigad till invalidpension.				
2 SÖKANDE	Efternamn och alla förnamn			
	Personbeteckning		Yrke	
	Näradress		Telefon (tjänst / hem)	
	Postnummer	Postanstalt		Boningskommun
	Pensionsbeslutet önskas		Har god man / förmyndare förordnats för Er?	
	☐ på finska	☐ på svenska	☐ Nej	☐ Ja
	Bosättningsland		Medborgarskap	
	☐ Finland	☐ Annat; vilket?	☐ Finskt	☐ Annat; vilket?
Har Ni bott eller arbetat utomlands (vid jakande svar, fyll i bilaga U)?			Ifylls av pens.anst	
☐ Nej	☐ Har bott	☐ Har arbetat; i vilket land?	☐ EES / EU	
3 BETALNINGS- ADRESS OCH BESKATTNING	Bankens namn och kontor		Fullständigt kontonummer	
	Banken är skyldig att returnera pension som inbetalats på kontot utan grund		Grundprocent vid innehållning av skatt på lön	
4 BARN	Har Ni eller Er make barn under 18 år att försörja?			
	☐ Nej	☐ Ja; barnens namn och personbeteckningar		
5 SJKDOMAR	a) Sjukdom, handikapp eller skada som orsakat arbetsförmågan eller nedsättningen i arbetsförmågan			
	b) När har sjukdomen börjat?		c) När har arbetsförmågan börjat?	
	d) Vilka symtom medför sjukdomen? Hur och från när har symtomen försvårat Ert arbete? Använder Ni hjälpmedel?			
	e) Vad slags arbete kan Ni alltiämt utföra?			

6 LÄKAR- UTLÅTANDE B	☐ Bifogas ☐ Finns hos Folkpensionsanstalten ☐ Finns hos:		
7 LÄKARE OCH VÅRDIN- RÄTTNINGAR (under de två senaste åren)	a) De läkare som Ni anlitat (namn och mottagningsadress)	När besökte Ni mottagningen senast?	Nästa besök
	b) Sjukhus, rehabiliterings- och undersökningsanstalter eller mentalvårdsbyråer där Ni blivit undersökt eller behandlad (inrättningens namn)	Under vilka tider	Nästa besök
8 UNDERSÖK- NINGAR	Vilka undersökningar av Ert hälsotillstånd har gjorts (t ex röntgen, EKG, rehabiliteringsundersökning) under de två senaste åren? Var gjordes de?		
9 BEHANDLING OCH REHA- BILITERING	a) Vilka slag av behandling och rehabilitering har Ni fått de två senaste åren? Vilka läkarordinerade mediciner använder Ni?		
	b) Har Era möjligheter till rehabilitering (yrkesinriktad / medicinsk) utretts t ex inom företagshälsovården, via FPA-byrån eller i samband med trafikskada eller olycksfall? ☐ Har inte utretts ☐ Har utretts; när och var?		
	c) Hurdana anser Ni Era möjligheter att återgå till arbetslivet vara, efter arbetsomställningar eller utbildning?		
10 REHABI- TERINGS- PENNING	Har Ni uppburit eller sökt rehabiliteringspenning eller inkomstbortfallsersättning vid rehabilitering? ☐ Nej ☐ Har sökt; vad och varifrån? ☐ Har uppburit; vad och varifrån?		
11 UTBILDNING	Er grundutbildning och övrig utbildning (examina, yrkesutbildning och -kurser; även tidpunkterna)		
12 ARBETE I DET EGENTLIGA YRKET	a) Vilket har Ert egentliga arbete eller yrke varit?	b) Tid som Ni arbetat i detta yrke	
	c) Arbetet har varit ☐ dagarbete ☐ tidsavlönat ☐ heldagsarbete ☐ skiftarbete ☐ ackordsavlönat ☐ deltidarbete; arbetstid timmar / dag		
	d) Beskrivning av arbetet (arbetsuppgifter, arbetsställningar, arbetstakt)		
	e) Beskrivning av arbetslokalen och arbetsförhållandena (buller, damm, drag, hetta, kyla, exponering för skadliga ämnen, olycksfallsrisk etc)		

	f) Har möjligheterna att ändra på Era arbetsuppgifter utretts? ☐ Nej ☐ Ja	
	g) Har Era arbetsuppgifter förändrats? ☐ Nej ☐ Ja; när, hur och varför?	
13 ANNAT ARBETE	I vilka yrken har Ni tidigare arbetat och hur länge?	
14 ARBETET UPPHÖRT / MINSKAT	Har Ni slutat arbeta eller minskat på Ert arbete? ☐ Har slutat. Sista arbetsdagen / 19 Lön har betalats fram till / 19 ☐ Har inte slutat arbeta ☐ Har minskat på arbetet; när och på vilket sätt; med vad och hur mycket arbetar Ni numera? Uppge arbetstiden per vecka / månad samt arbetsinkomsten och naturaförmånerna.	
15 SENASTE ANSTÄLLNING	Arbetsgivarens namn och adress	Telefon
	Era arbetsuppgifter i denna anställning	
	När blev Ni anställd (datum)? ☐ fortgår	Anställningen Fram till (datum): ☐ har upphört
16 ÖVRIGA AN- STÄLLNINGAR	Har Ni efter 8.7.1961 varit anställd a) hos privat arbetsgivare? ☐ Nej ☐ Ja b) hos staten, kommun, församling eller annat offentligt samfund? ☐ Nej ☐ Ja; arbetsgivare:	
17 JUSTERING AV PENSIONS- LÖNEN EFTER PROVNING	Har Er lön i någon anställning undantagsvis sjunkit? ☐ Nej ☐ Ja; vilken anställning, när och varför (t ex sjukdom, permittering etc)?	
18 FÖRETAGAR- VERKSAMHET ELLER SJÄLV- STÄNDIG YRKESÖV- NING	Har Ni idkat företagarkerksamhet efter 1.1.1970? ☐ Nej ☐ Ja ☐ Jordbruk / skogsbruk; fyll i bilaga TM ☐ Yrkesmässigt fiske eller renskötsel ☐ Annan företagarkerksamhet eller självständig yrkesutövning; vad?	
	Verksamheten inleddes	Deltar Ni alljämt i företagsverksamheten eller yrkesutövningen? ☐ Nej ☐ Ja
	Företagets verksamhet (om Ni idkar flera slag, ange vilken verksamhet som förändrats) ☐ fortsätter i tidigare omfattning ☐ har minskats ☐ har upphört	
	När minskades / upphörde den?	Hur minskades den? Av vilken orsak?
	Företaget ☐ är alljämt i min ägo / i min makes ägo ☐ har sålts ☐ har hyrts ut	
	Försälnings- / Uthyrningsdatum	Köpare / Uthyr till
19 BESVARAS AV SÖKANDE SOM SKÖTT HEM OCH HUSHÅLL	a) Vem sköter i Ert ställe de arbeten i hushållet som Ni lämnat?	
	b) Vilka personer hör till Er familj (ålder och släktskap)?	

20 STUDIE- LEDIGHET	Har Ni haft studieledighet enligt lagen om studieledighet? ☐ Nej ☐ Ja; när?
21 BARNAVÅRD	Har Ni haft oavlönad moderskaps- eller föräldraledighet eller vårdledighet efter 1.1.1981? ☐ Nej ☐ Ja; när?
22 ARBETS- LÖSHET	a) Har Ni varit anmäld som arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån under de senaste tre åren? ☐ Nej ☐ Ja
	b) Har Ni uppburit eller sökt arbetslöshetsdagpenning/ arbetsmarknadsstöd under de senaste tre åren? Hos vilken arbetslöshetskassa eller FPA-lokalbyrå? ☐ Nej ☐ Söker ☐ Uppbär ☐ Har uppburit; när?
23 VUXEN- UTBILDNING	Har Ni uppburit eller sökt utbildningsstöd från utbildnings- och avgångsbidragfonden, arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten? ☐ Nej ☐ Söker; varifrån? ☐ Uppbär; varifrån? ☐ Har uppburit; när och varifrån?
24 ERSÄTTNING- AR OCH PENSIONER	Uppbär eller söker Ni ersättning på grund av olycksfall, yrkessjukdom, trafikskada eller militärskada, eller annan ersättning eller pension (uppgi även familjepensioner och utländska pensioner och ersättningar)? ☐ Nej ☐ Söker; vad och varifrån? ☐ Uppbär; vad för ersättning och från vilket bolag?
25 SJKUDAG- PENNING	Har Ni under de senaste tre åren uppburit eller sökt dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller motsvarande sjuktid ersättning eller lön från utlandet? ☐ Nej ☐ Har sökt ☐ Har uppburit Varifrån och när? .....

FYLL I PUNKTERNA 26 - 27 OM NI SÖKER FOLKPENSION

26 CIVILSTÅND OCH MAKE / SAMBO	☐ Ogift ☐ Änka/änkling ☐ Bor åtskils; ☐ Gift ☐ Frånskild ☐ fr o m när? / 19 ☐ Sambo
	Om Ni och Er make bor åtskils, ange orsaken ☐ Söndring i äktenskapet ☐ Anstaltsvård ☐ Annan orsak; vilken?
	Makens / Sambons efternamn och alla förnamn Personbeteckning
27 SJKUHUS- OCH ANSTALTS- VÅRD	Vårdas Ni eller har Ni vårdats på sjukhus eller annan anstalt, eller på kommuns eller sjukhus bekostnad på annat ställe under de senaste 12 månaderna? ☐ Nej ☐ Ja; under vilken tid och var? .....

UNDERTECKNA ANSÖKNINGEN

28 SAMTYCKE	Får läkare eller vårdinrättning lämna uppgifter om Ert hälsotillstånd till pensionsanstalten och får pensionsanstalten lämna uppgifter ur sina handlingar till undersökande läkare eller vårdinrättning? ☐ Ja, jag samtycker ☐ Nej, jag samtycker inte
29 UNDERSKRIFT	Jag försäkrar att de uppgifter jag lämnat är riktiga Ort och datum Sökandens underskrift
	Namnet förtydligat Om annan än sökanden undertecknat ansökan skall orsaken anges:

MOTTAGARENS ANTECKNINGAR

Sökanden ombads lämna in följande tilläggsutredningar:	Inkom, datum
--	--------------

Den undersöktas namn		Personbeteckning	
Adress och telefonnummer			
Yrke		Arbetsgivare	
Jag har följt med den under- sökta hälsotillstånd	personligen fr o m	ur handlingar fr o m	Hur har identiteten kontrollerats?

ÄNDAMÅL

☐ Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen	☐ Specialersättningsgilla läkemedel eller kliniska näringspreparat	☐ Rehabilitering
☐ Invaliditetspension / Rehabiliteringsstöd	☐	

1 SJUKDOMSUPPGIFTER

<p>1.1 Sjukdomar som påverkar arbetsförmågan (: viktighetsordning; även koder enligt ICD-klassifikationen):</p>
<p>1.2 Anamnes. Sjukdomens början och utveckling. Tidigare undersökningar, behandling och rehabilitering samt effekterna därav.</p>
<p>1.3 Undersökningsrön. Klinisk undersökning; datum _____ Vikt _____ kg Längd _____ cm Prestations- och funktionsförmåga (vid behörig medicinering), laboratorie-, radiologiska och andra undersökningar.</p>
<p>1.4 Funktionsförmåga (vad den undersökta klarar av i det dagliga livet, enligt företagna undersökningar och läkarens bedömning - även eventuella sjukdomsbetingade begränsningar):</p>

2 BEHANDLINGS- ELLER REHABILITERINGSPLAN

- 2.1 **Behandlingsplan** (t ex medicinering, operation, psykoterapi).
- 2.2 **Plan för medicinsk rehabilitering** (t ex fysioterapi, ergoterapi, anpassningsträning, rehabundersökning, vård på rehabanstalt).
- 2.3 **Plan för yrkesinriktad rehabilitering** (t ex omställningar på arbetsplatsen, arbetsprövning, undersökning vid arbetslinik o dyl, yrkesutbildning, yrkesträning) eller förordande av sådan plan. Bedömning av rehabiliteringsbehovet och -möjligheterna. Vem som uppgjort eller föreslås uppgöra rehabplanen. Den undersöktas medverkan i planläggningen samt vem som verkställer planerna. Målsättning och tidtabell för planerna.

3 BEDÖMNING AV ARBETSFÖRMÅGAN

- 3.1 **Uppgifter om den undersöktas arbete samt hur läkaren erhållit dessa uppgifter.** Arbetskarriär och beskrivning av nuvarande arbete. Den fysiska och psykiska belastningen i arbetet. Hur den undersökta klarar sitt nuvarande arbete.

- 3.2 **Arbetsförmåga.** Hur sjukdomsbetingat men påverkar den undersöktas möjligheter att klara sitt nuvarande eller därmed nära jämförbart arbete. Den undersöktas återstående funktionsförmåga. Hur föreslagna vård- och rehabiliteringsåtgärder antas påverka arbetsförmågan (även tidsbedömning). Ifall utlåtandegivaren inte har tillräcklig kännedom om den undersöktas arbete bör här ges en bedömning av hurdana arbetsprestationer funktionsförmågan medger.

3.3 Konklusion:

Jag anser den undersökta arbetstfö

Jag tar inte ställning till arbetsförmågan

Jag anser den undersökta oförmögen
att utföra sitt sedvanliga arbete eller
därmed nära jämförbart arbete fr o m

för viss tid, t o m _____
 tills vidare

4 SPECIALERSÄTTNINGSGILLA LÄKEMEDEL / KLINISKA NÄRINGSPREPARAT

Sjukdom (även kod enligt ICD-klassifikationen)

Intyget gäller för behandlingens vidkommande

för viss tid, t o m _____

tills vidare

LÄKARENS UNDERSKRIFT

BILAGOR

ST

Intygas på heder och samvete

Ort och datum

Läkarens underskrift samt stämpel eller namnförtydligande (tjänsteställe)

Den undersöktas namn		Personbeteckning	
Adress och telefonnummer			
Yrke		Arbetsgivare	
Jag har följt med den under- sökta hälsotillstånd	personligen fr o m	ur handlingar fr o m	Hur har identiteten kontrollerats?

ÄNDAMÅL

☐ Dagenning enligt sjukförsäkringslagen	☐ Specialersättningsgilla läkemedel eller kliniska näringspreparat	☐ Rehabilitering
☐ Invaliditetspension / Rehabiliteringsstöd	☐	

1 SJUKDOMSUPPGIFTER

1.1 Sjukdomar som påverkar arbetsförmågan (i viktighetsordning; även koder enligt ICD-klassifikationen):

1.2 Anamnes: a) sjukdomens början och utveckling b) tidigare undersökningar, behandling och rehabilitering samt effekterna därav

1.3 Undersökningsrön:

- a) klinisk undersökning; datum _____ Vikt _____ kg Längd _____ cm
b) prestations- och funktionsförmåga (vid behörig medicinering), laboratorie-, radiologiska och andra undersökningar

- 1.4 Funktionsförmåga** (vad den undersökta klarar av i det dagliga livet, enligt företagna undersökningar och läkarens bedömning - även eventuella sjukdomsbetingade begränsningar):

Den undersöktas namn	Personbeteckning
----------------------	------------------

2 BEHANDLINGS- ELLER REHABILITERINGSPLAN**2.1 Behandlingsplan** (t ex medicinering, operation, psykoterapi):

- målsättning och tidtabell

2.2 Plan för medicinsk rehabilitering (t ex fysioterapi, ergoterapi, anpassningsträning, rehabundersökning, vård på rehanstalt):

- målsättning och tidtabell, verkställare, den undersöktas medverkan i planläggningen

2.3 Plan för yrkesinriktad rehabilitering (t ex omställningar på arbetsplatsen, arbetsprövning, undersökning vid arbetskliniker dyl, yrkesutbildning, yrkesträning) **eller förordande av sådan plan:**

- bedömning av rehabiliteringsbehovet och -möjligheterna
- vem som uppgjort eller föreslås uppgöra rehabplanen, den undersöktas medverkan i planläggningen
- målsättning och tidtabell, verkställare

3 BEDÖMNING AV ARBETSFÖRMÅGAN

3.1 Uppgifter om den undersökta arbetet, enligt vad läkaren känner till:

- a) arbetskarriär och beskrivning av nuvarande arbete
- b) den fysiska och psykiska belastningen i arbetet
- c) hur den undersökta klarar sitt nuvarande arbete

3.2 Arbetsförmåga:

- a) hur sjukdomsbetingat men påverkar den undersökta möjligheter att klara sitt nuvarande eller därmed nära jämförbart arbete
- b) återstående arbetsförmåga
- c) hur förestagna vård- och rehabiliteringsåtgärder antas påverka arbetsförmågan (även tidsbedömning)

Ifall utlåtandegivaren inte har tillräcklig känneedom om den undersökta arbetet bör här ges en bedömning av hurdana arbetsprestationer funktionsförmågan medger.

3.3 Konklusion:

☐ Jag anser den undersökta arbetsför	☐ Jag tar inte ställning till arbetsförmågan
☐ Jag anser den undersökta oförmögen att utföra sitt sedvanliga arbete eller därmed nära jämförbart arbete fr o m _____	☐ för viss tid, t o m _____
☐	☐ tills vidare

4 SPECIALERSÄTTNINGSGILLA LÄKEMEDEL / KLINISKA NÄRINGSPREPARAT

Sjukdom (även kod enligt ICD-klassifikationen)

Intyget gäller för behandlingens varaktighet:

- för viss tid, t o m _____
- tills vidare

LÄKARENS UNDERSKRIFT

BILAGOR

ST

Intygas på heder och samvete

Orn och datum

Läkarens underskrift samt stämpel eller namnförtydligande (tjänsteställe)

BESLUT OM REHABILITERINGSSTÖD

Givet

Postat

Mottagare av rehabiliteringsstöd

Personbeteckning

Ansökan har inkommit

BEVILJANDE AV INVALIDPENSION ENLIGT ARBETSPENSIONSLAGARNA I FORM AV REHABILITERINGSSTÖD

BEVLJAS	☒ För uppgörande av vård- eller rehabiliteringsplan	☐ För vård eller rehabilitering
FRÅN	Arbetsförmågan började	Pensionen börjar
TILL		
BELOPPET REHABILITERINGSSTÖD PER MÅNAD	☐ Full	☐ Delpension
UTBETALNING	Betalningsdag	Den första utbetalningen
	Om utbetalning av rehabiliteringsstöd för fattas ett särskilt beslut sedan	
	☐ Folkpensionsanstaltens lokalbyrå	☐ arbetslöshetskassan ☐ socialförsäkringskommissionen
	har sänt meddelande om dagpenning	
BETALNINGSTÄLLE		
ANMÄLNINGSSKYLDIGHET	Den som får rehabiliteringsstöd skall meddela pensionsanstalten om rehabiliteringen avbryts och om han återfår arbetsförmågan.	
MOTIVERING	För att kunna utreda Era möjligheter att återgå till arbetslivet har vi beviljat Er rehabiliteringsstöd för uppgörande av vård- eller rehabiliteringsplan.	
TILLÄGGSUPPGIFTER	skicka vård- eller rehabiliteringsplanen till pensionsanstalten.	
UNDERSKRIFT		
BILAGA	Pensionsberäkning	
SÖKANDE AV ÄNDRING	Om Ni är missnöjd med beslutet, kan Ni söka ändring hos pensionsnämnden enligt anvisningarna på framsidan.	
FRÅGOR	Om Ni vill fråga något om beslutet, kan Ni vända Er till handläggaren på pensionsanstalten.	
	Handläggare	Telefon
	Pensionsanstaltens adress	

BESLUT OM REHABILITERINGSSTÖD

Givet

Postat

Mottagare av rehabiliteringsstöd

Personbeteckning

Ansökan har inkommit

BEVILJANDE AV INVALIDPENSION ENLIGT ARBETSPENSIONSLAGARNA I FORM AV REHABILITERINGSSTÖD

BEVILJAS	☐ För uppgörande av vård- eller rehabiliteringsplan	☒ För vård eller rehabilitering
FRÅN	Arbetsförmågan började	Pensionen börjar
TILL		
BELOPPET REHABILITERINGSSTÖD PER MÅNAD	☐ Full mk	☐ Delpension
UTBETALNING	Betalningsdag	Den första utbetalningen
	Om utbetalning av rehabiliteringsstöd för fattas ett särskilt beslut sedan	
	☐ Folkpensionsanstaltens lokalbyrå	☐ arbetslöshetskassan ☐ socialförsäkringskommissionen
	har sänt meddelande om dagpenning	
BETALNINGSTÄLLE		
ANMÄLNINGSSKYLDIGHET	Den som får rehabiliteringsstöd skall meddela pensionsanstalten om rehabiliteringen avbryts och om han återfår arbetsförmågan.	
MOTIVERING	Av vård- eller rehabiliteringsplanen framgår att Ni har förutsättningar att återgå till arbetslivet. Invalidpensionen har därför beviljats i form av rehabiliteringsstöd på viss tid.	
TILLÄGGSUPPGIFTER	Om Ni inte har återfått arbetsförmågan före _____, skall Ni lämna en tilläggsutredning.	
UNDERSKRIFT		
BILAGA	Pensionsberäkning	
SÖKANDE AV ÄNDRING	Om Ni är missnöjd med beslutet, kan Ni söka ändring hos pensionsnämnden enligt anvisningarna på frånsidan.	
FRÅGOR	Om Ni vill fråga något om beslutet, kan Ni vända Er till handläggaren på pensionsanstalten.	
	Handläggare	Telefon
	Pensionsanstaltens adress	

UTREDNING OM ARBETSFÖRMÅGA
för rehabiliteringsstöd

KJ

Handläggare/telefon

Datum

Mottagarens namn och adress

Personbeteckning

Diarienummer

VÅRD- ELLER REHABI- TERINGSPLAN	Hur har vård- eller rehabiliteringsplanen genomförts?		
	Har en vård- eller rehabiliteringsplan uppgjorts för Er under den tid som Ni har fått rehabiliteringsstöd?		
	☐ Ja. Av vem? ☐ Nej		
	Vilka är orsakerna till att vården eller rehabiliteringen eventuellt har avbrutits?		
	Har Er hälsa förbättrats eller försämrats sedan Ni beviljades rehabiliteringsstöd? På vilket sätt?		
	Namnen på de läkare som numera vårdar Er och mottagningsadresser.		
	När uppsökte Ni senast mottagningen?	Följande besökstid	
	Senaste läkarutlåtande datum	läkare	Läkarutlåtandet är ☐ bifogat ☐ på Folkpensionsanstalten ☐ annorstädes, var?
	Andra läkare, sjukhus, rehabiliterings- och undersökningsanstalter eller mentalvårdsbyråer m.m. vid vilka Ni har undersökts eller vårdats sedan pensionen beviljades		
	namn	vårdtider	följande besökstid
Hur bedömer Ni själv Era möjligheter att återgå till arbetslivet?			

REHABILITERING	<p>Har Ni fått eller planeras det yrkesinriktad rehabilitering för Er, t.ex. utbildning för ett nytt yrke? Vilken typ av rehabilitering och på vems initiativ?</p> <hr/> <p>Är Ni intresserad av yrkesinriktad rehabilitering? ☐ Ja. Vilket slag av rehabilitering? ☐ Nej. Varför inte?</p>			
FÖRVÄRVS- ARBETE SEDAN REHABILITERINGS- STÖDET BEVILJADES	<p>Har Ni varit anställd eller verksam som företagare sedan rehabiliteringsstödet beviljades? ☐ Ja ☐ Nej</p> <p>Ange arbetsgivarens namn och adress, arbetstiden och arbetsuppgifterna.</p> <hr/> <p>Ange vilken typ av företagarkerksamhet Ni har bedrivit.</p>			
TILLÄGGS- UPPGIFTER				
UNDER- SKRIFT	<p>Jag samtycker till att de läkare eller anstalter som har uppgifter om mitt hälsotillstånd och min rehabilitering får lämna dem till pensionsanstalten. ☐ Ja ☐ Nej</p> <p>Pensionsanstalten har tystnadsplikt om dessa uppgifter.</p> <p>Jag försäkrar att de uppgifter som jag har lämnat är riktiga.</p> <table border="1" data-bbox="255 2060 1452 2128"> <tr> <td data-bbox="255 2060 510 2128">Datum</td> <td data-bbox="510 2060 1109 2128">Underskrift</td> <td data-bbox="1109 2060 1452 2128">Telefon (också riktnummer)</td> </tr> </table> <p>Om blanketten undertecknas av någon annan än mottagaren av rehabiliteringsstödet, ange varför.</p>	Datum	Underskrift	Telefon (också riktnummer)
Datum	Underskrift	Telefon (också riktnummer)		

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

DELINVALIDPENSION OCH REDUCERAD ARBETSLÖSHETSDAGPENNING

Reducerad och jämkad dagpenning

Reducerad dagpenning

En del av de sociala förmånerna till arbetslösa inverkar både på grunddagpenningens och på den inkomstrelaterade dagpenningens belopp. Följande förmåner räknas inte bort från dagpenningen: avgångsbidrag, barnbidrag, familjepensioner, bostadsbidrag, utkomststöd, handikappbidrag, närståendebidrag, vårdbidrag till folkpensionstagare, menersättning eller kostnadsersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring, militärunderstöd, eller liv- eller kompletteringsränta eller kostnadsersättning enligt lagen om skada ådragen i militärtjänst.

Övriga sociala förmåner räknas däremot bort från dagpenningen. Förmåner som inverkar minskande på dagpenningen är bl.a. invalidpension som har beviljats i form av delpension och deltidspension.

Jämkad arbetslöshetsdagpenning

Arbetslösa som arbetar deltid får jämkad arbetslöshetsdagpenning. Dagpenningen minskar med 80 procent av den del av lönen som under kontrollperioden överstiger 750 mk.

Exempel

Bakgrund

X är född 2.9.1935
APL-arbetsförhållandet började 12.5.1967
X blev 15.7.1995 arbetsoförmögen i sådan grad att han fick rätt till delinvalidpension.
Pensionslönen för arbetsförhållandet är 11 500 mk/mån.

Samtidigt som X har ansökt om delinvalidpension har han varit anmäld som arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån. Eftersom Arbetskraftsbyrån inte har kunnat anvisa X något arbete, har han rätt till arbetslöshetsdagpenning. Sedan X har beviljats invalidpension i form av delpension, dras den sociala förmånen av från dagpenningen.

Pension

Pensionsgrundande tid:
X arbetsförhållande upphörde genom ett pensionsfall.
Han uppnår pensionsåldern 65 år 2.9.2000.
2000 år 9 mån 2 d
1967 år 5 mån 12 d

-----
33 år 3 mån 21 d = 399 mån

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Full invalidpension:

$$\begin{array}{r} 399 \times 11\ 500 \\ \hline 800 \end{array} = 5\ 735,62$$

Delpensionen är hälften av full pension

$$\begin{array}{r} 1 \\ -- \times 5\ 735,62 = 2\ 867,81 \\ 2 \end{array}$$

Invalidpensionen som X blivit beviljad i form av delpension är 2 867,81 mk/mån.

Arbetslöshetsdagpenning

Den genomsnittliga månadslönen som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen är i detta fall också 11 500 mk/mån. (Märk att pensionslönen och den genomsnittliga månadslönen som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen i allmänhet avviker från varandra till beloppet, eftersom 4,5 procent dras av från arbetstagarens bruttolön innan dagpenningen räknas ut. Denna 4,5 procent, som motsvarar APL-premierna för arbetslöshets- eller permitteringstid, uppbärs inte på dagpenningar.)

En social förmån som betalas ut en gång i månaden räknas om till dagersättning genom att bruttolönen per månad divideras med 21,5. Dagpenningens inkomstdel beräknas på skillnaden mellan dagslönen och grunddagpenningen (118 mk). Inkomstdelen är 42 procent upp till dagslönen 493,95 mk (10 620 mk/mån = jämförelsetal) och 20 procent därefter.

Exempel

Dagslönen 11 500 : 21,5 = 534,88 mk

Grunddagpenningen är 118 mk

Dagpenningen enligt jämförelsetalet 10 620 mk är 493,95 mk.

Inkomstdelen 42 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddagpenningen:

 $493,95 - 118 = 375,95$. 42 procent av detta är 157,89. $118 + 157,89 = 275,89$ mk.För inkomster över 10 620 mk är inkomstdelen 20 procent av skillnaden mellan den beräknade dagslönen (534,88) och dagslönen för jämförelsetalet (493,95): $534,88 - 493,95 = 40,93$. 20 procent av detta är 8,18 mk.Den inkomstrelaterade dagpenningen: $275,89 + 8,18 = 284,07$ mk.

Juridiska avdelningen/epu

22.12.1995

Eftersom X uppbär en social förmån, dvs. invalidpension i form av delpension, dras hela förmånen av från dagpenningen.

Pensionen divideras med 21,5 för att få pensionsbeloppet per dag. $2\ 867,81 : 21,5 = 133,39$.

Från dagpenningen 284,07 dras 133,39 av. Skillnaden är 150,68.

X inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenning är 150,68 dvs. ca 3 239,62 mk/mån. X sammanlagda inkomster är ca 6 107,43 mk/mån.

X delinvalidpension är	2 867,81
X arbetslöshetsdagpenning är ca	3 239,62

Sammanlagt	6 107,43

DELINVALIDPENSION OCH DELTIDSARBETE

Invalidpensionen beviljas i form av delpension om personens arbetsförmåga är nedsatt med 2/5 men inte med 3/5.

Om villkoren för pensionen uppfylls och personen arbetar deltid, skall inkomstnivån ha sjunkit med 40 procent.

Före övergången till deltidsarbete var X månadslön 11 500 mk. Han får förtjäna högst ca 59 procent av månadslönen, dvs. 6 785 mk/mån för att villkoret för sänkt inkomstnivå också uppfylls.

X delinvalidpension är	2 867,81
X lön för deltidsarbetet är	6 785,00

Sammanlagt	9 652,81 mk/mån

Jämförelse:

Delinv.pension och deltidsarbete	9 652,81
Delinv.pension och arb.lösh.dagp.	6 107,43

Skillnaden	3 545,38

ANMÄLAN OM SÖKANDE AV INDIVIDUELL
FÖRTIDSPENSION / DELINVALIDPENSION

Returadress

1 PENSIONS- SÖKANDE	Efternamn och alla förnamn	Personbeteckning
----------------------------------	----------------------------	------------------

FYLL I PUNKT 2 OM NI ARBETAT I ANNANS TJÄNST

2 LÖNEARBETE	Arbetsgivarens namn och adress
	Har slutat / slutar arbeta ☐ helt; när? / 19 ; har fått / får lön fram till / 19 ☐ delvis; när? / 19 ; vad för arbete utför Ni härfter (uppgi även arbetstid/mån och bruttolön)?

FYLL I PUNKT 3 OM NI VERKAT SOM FÖRETAGARE ELLER SJÄLVSTÄNDIG YRKESUTÖVARE
LANTBRUKSFÖRETAGARE SKA Fylla I BILAGEBLANKETTEN TM

3 FÖRETAGAR- VERKSAMHET ELLER SJÄLV- STÄNDIG YRKESUTÖV- NING	Företagets namn och bransch
	Har slutat / slutar med företagarverksamheten ☐ helt; när? / 19 ☐ delvis; när? / 19 ; vad för arbete utför Ni härfter (uppgi även arbetstid/mån och förvärsinkomst)?
	Vem tar över det arbete Ni avstått från (namn)? Personbeteckning
	Företagsverksamheten ☐ fortsätter i tidigare omfattning ☐ har avslutats; när? / 19 ☐ har inskränkts; när? / 19 ; hur? <small>(kopia av anmälan om avslutad näringsverksamhet eller av motsvarande utredning bifogas)</small>
	Ägoförhållanden, om verksamheten inte avslutats ☐ Företaget är alltjämt i min ägo / i min makes ägo ☐ Företaget har sålts (kopia av köpbrevet bifogas) ☐ Företaget har hyrts ut När har det sålts / hyrts ut? / 19 Till vem?

FYLL I PUNKTERNA 4 - 5 OCH UNDERTECKNA BLANKETTEN

4 UPPGIFTER OM DAG- PENNING	Har Ni efter det Ni slutade arbeta fått / ansökt om arbetslöshetsdagpenning? ☐ Har inte fått / sökt ☐ Har inte fått / sökt ☐ Har fått / sökt ☐ Har fått / sökt dagpenning enligt sjukförsäkringslagen? ☐ Har inte fått / sökt ☐ Har fått / sökt
	Varifrån? .....
5 BETALNINGS- ADRESS OCH BESKATTNING	Bankens namn och kontor Grundprocent vid innehållning av skatt Fullständigt kontonummer
6 UNDERSKRIFT	Jag försäkrar att de uppgifter jag lämnat är riktiga Datum och underskrift Telefonnummer

Planerings- och kalkylavdelningen 22.12.1995

EXEMPEL PÅ DE KOSTNADER SOM REHABILITERINGSPENNINGEN, REHABILITERINGSSTÖDET OCH INVALIDPENSIONEN MEDFÖR FÖR APL-STORARBETSGIVARE

Småarbetsgivare (med högst 49 anställda) betalar en försäkringspremie som är oberoende av ålder, varför rehabiliteringspenningar, rehabiliteringsstöd och invalidpensioner till arbetsgivarens egna anställda inte direkt medför extra kostnader. I försäkringspremien har dessa utgifter beaktats i genomsnitt.

Nedan följer en redogörelse för vilka kostnader som ett invalidpensionsfall medför för en storarbetsgivare (med minst 1000 anställda) med full självriskandel.

Partiell självrisk för invalidpensionsfall har sådana företag som har över 50 men under 1000 anställda.

1) REHABILITERINGSPENNING

Rehabiliteringspenningen består av ett basbelopp som är lika stort som invalidpensionen och ett tillägg på 30 procent.

För rehabiliteringspenningens basbelopp ansvarar pensionsanstalten. Det fonderas inte, utan varje anstalt betalar en årlig utgift.

En arbetsgivare med full självrisk betalar hälften av kostnaderna för basbeloppet.

2) REHABILITERINGSSTÖD

Rehabiliteringsstödet fonderas på samma sätt som de övriga invalidpensionerna och arbetsgivare med självrisk skall stå för kostnaderna för rehabiliteringsstödet på samma sätt som för invalidpensionen. För rehabiliteringstillägget ansvarar pensionsanstalterna gemensamt och tillägget ökar således inte direkt kostnaderna för en arbetsgivare med självrisk.

3) INVALIDPENSION

På invalidpensionspremien för en arbetsgivare med full självrisk inverkar endast de egna anställdas invalidpensionsfall. Arbetsgivaren finansierar ett kapitalvärde motsvarande begynnelsebeloppet för invalidpensionerna för den återstående tiden, dvs. ett belopp som i genomsnitt förslår för utbetalning av invalidpensionen (självrisk). Ett enskilt invalidpensionsfall medför för arbetsgivaren stora engångskostnader det året då invalidpensionen börjar. Den årliga premien utjämnas emellertid av antalet invalidpensionsfall som börjar och upphör vid olika tidpunkter.

Planerings- och kalkylavdelningen 22.12.1995

EXEMPEL

Exempel på hurdana kostnader ett enskilt invalidpensionsfall medför för en storarbetsgivare. Exemplet illustrerar inte helhetssituationen för en storarbetsgivare.

Antaganden

- personen är född 1.7.1940
- arbetsoförmågan inträder 1.1.1996
- pensionsåldern är 65 år
- pensionen är 5 000 mk/mån
- i punkt 1) betalas rehabiliteringspenning 1.7.96-31.12.97
- i punkt 2) betalas rehabiliteringsstöd 1.7.96-31.12.97
- i punkt 3) fortsätter arbetsoförmågan fram till den allmänna pensionsåldern

	1) Rehabiliteringspenning mk	2) Rehabiliteringsstöd mk	3) Invalidp. mk
1996	15 000	+ 390 636	390 636
1997	30 000	- 318 667	16 900
1998			11 412
1999			8 106
2000			5 995
2001			4 495
2002			3 280
2003			2 178
2004			1 099
2005			4 773
	=====	=====	=====
sml	45 000	71 969	448 874

Juridiska avdelningen

22.12.1995

ÄNDRINGAR I STADGANDENA OM REHABILITERING SOM ORDNAS
AV FOLKPENSIONSANSALTEN1
Rehabiliteringspenning1.1
Hur rehabiliteringspenningen bestäms

Vid bestämmande av rehabiliteringspenningen iakttas i regel samma principer som för sjukförsäkringens dagpenning. Inkomstgränserna och procentandelarna i räkneformeln för dagpenningen har ändrats så att dagpenningen är 70 procent av årsinkomstens 300:e del för inkomster upp till högst 130.000 mk, 40 procent av den del av inkomsten som överstiger 130.000 mk och 25 procent av den del som överstiger 200.000 mk (16 § SFL).

Numera ersätter sjukdagpenningen liksom rehabiliteringspenningen endast inkomstbortfall. För att få rehabiliteringspenning skall personens förvärvsinkomster uppgå till minst 5.000 mk i året (14 § lagen om rehabiliteringspenning).

Den som har rätt till rehabiliteringspenning kan få högst 60 mk i behovsprövad rehabiliteringspenning, om det är nödvändigt med tanke på tryggande av utkomsten och om rehabiliteringspenningen annars skulle vara mindre än detta. På rehabiliteringspenningen inverkar i princip alla förvärvs- och kapitalinkomster som personen själv och hans äkta eller samboende maka/make har (14 § 3 mom. lagen om rehabiliteringspenning, 18 b § SFL).

Den som genomgår yrkesutbildning och bor i eget hushåll eller är försörjningspliktig får i rehabiliteringspenning minst det belopp som motsvarar studiepenningen enligt (11 § 1 mom. 3 punkten) lagen om studiestöd (17 § lagen om rehabiliteringspenning).

1.2
Utbetalning för väntetider och tidsintervaller

Rehabiliteringspenningen har hittills betalats ut till samma belopp både för rehabiliteringstid och för väntetider och tidsintervaller. Stadgandet har nu ändrats så att rehabiliteringspenningen för väntetider och tidsintervaller är 20 procent lägre än rehabiliteringspenningen för tid av aktiv rehabilitering (8 § 2 mom. lagen om rehabiliteringspenning).

Juridiska avdelningen

22.12.1995

1.3

Retroaktiv ansökningstid

Den retroaktiva ansökningstiden för rehabiliteringspenningen förkortas till fyra månader på samma sätt som för sjukdagpenningen. Rehabiliteringspenning kan likväl betalas ut retroaktivt för en längre tid, om det vore oskäligt att förvägra rehabiliteringspenning på grund av att ansökan lämnas in för sent. (25 § 3 mom. lagen om rehabiliteringspenning).

2

Självrisk för resekostnader

Den rehabiliterade ersätts för resekostnader som beror på rehabilitering till den del som kostnaderna överstiger självriskandelen. För enkelresa är självriskandelen 45 mk. Om självriskandelarna för behövliga och rimliga resekostnader överstiger 900 mk under ett kalenderår, ersätts de till fullt belopp för den överstigande delen (7 a § lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten).

3

Utredning av rehabiliteringsbehovet

När antalet dagar för vilka dagpenning enligt sjukförsäkringslagen betalas överstiger 60, skall Folkpensionsanstalten reda ut den försäkrades rehabiliteringsbehov. I förstättningen kommer således också de dagpenningdagar för vilka dagpenning inte betalas att räknas med i dessa 60 dagar (6 § lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten).

4

Näringsstöd

Såsom yrkesinriktad rehabilitering har i form av näringsstöd beviljats understöd och räntefritt lån som understöd för idkande av näring och utövande av yrke. Näringsstödet kan i fortsättningen endast beviljas i form av understöd och möjligheten till lån slopas (2 § 2 mom. lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten).